

Arbejdsbog 2

Endelave

- *som aktiv helårsø*

Her er "Arbejdsbog 2" om ENDELAVE - som aktiv helårsø!

Lokalplan for en hel ø!

Horsens kommune har besluttet, at der skal udarbejdes en lokalplan for hele Endelave. Sammen med Planskyrelsen ønsker man at lave et forslag, med hvordan beboerne selv kan udarbejde mest muligt af lokalplanen

- så det bliver beboernes plan.

Baggrund

Mange beboere har været aktive i formuleringen af ønsker til Endelaves fremtidige udvikling. Først med indlæg i kommuneplanens offentlighedsfase, senere i diskussionen om udarbejdelse af en lokalplan og senest i udarbejdelsen af to arbejdsbøger.

Arbejdsbøgerne

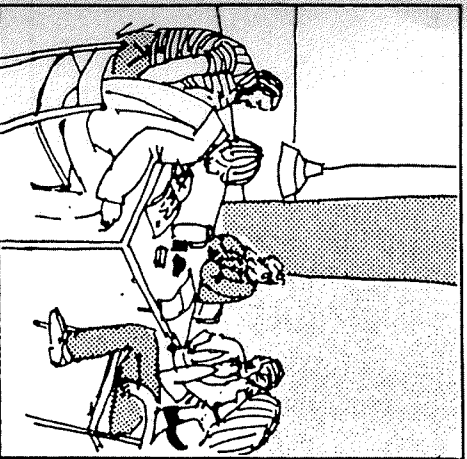
- giver indflydelse til jer, som har en mening om Endelaves kvaliteter, problemer og ønske om udviklingsmuligheder - også selv om du/i ikke har lyst til eller mulighed for at deltage i studiekredse og aftenmøder....

Hvem besvarer Arbejdsbøgerne?

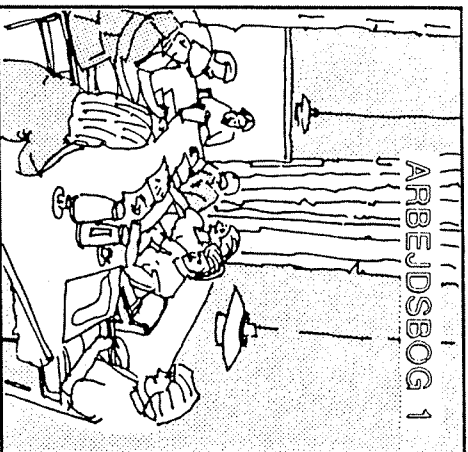
Arbejdsbog 1 blev besvaret af knap 200 personer. Heraf var ca. 60-70 fastboende på øen. Desværre besvarede alle ikke det skema, der skulle give os et signalment af besvarerne. Dette beder vi Dig om hjælp til! Kryds af i skemaet (s.6), så kan vi bedre bruge besvarelserne.

Sådan gør vi ...

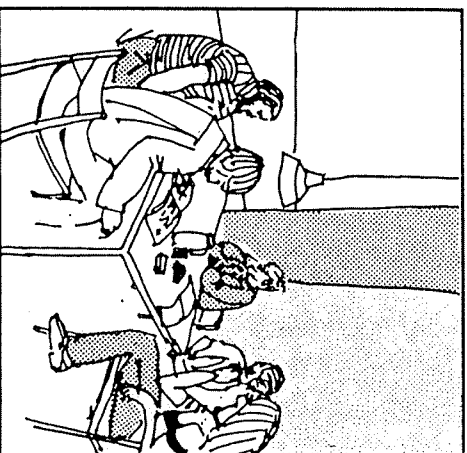
REJSER PROBLEMER, FORESLÅR IDÉER, OG - STILLER SPØRGSMÅL...

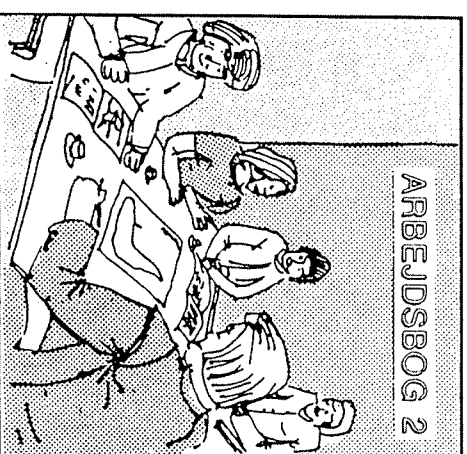
TIL JER, DER HAR INTERESSE I ENDELAVES FREMTID... - I BESVARER...

SVARENE BLEV TALT SAMMEN OG - VI SPØRGER NU IGEN: HVAD ER VIGTIGST?

I SVARER: - HVAD ER VIGTIGST?

En gruppe beboere lavede i foråret "Arbejdsbog 1", og uddelte den til beboere, sommerhusejere, turister, embedsmænd og politikere.

Mennesker med interesse for Endelaves udvikling besvarede arbejdsbogen og returnerede den.

Redaktionssgruppen sammentalte og systematiserede svarene og kommentarerne. Får nye idéer. Resultatet er denne Arbejdsbog 2.

Arbejdsbog 2 udsendes til alle, der har besvaret Arbejdsbog 1 - og evt. andre interesserede.

Besvar Arbejdsbogen og få indflydelse! - på hvad der arbejdes videre med...

Du kan også være med!

Dette er Arbejdsbog 2...

Spørsmål

De forskellige besvarelser (fastboende, sommerhusejere mv.) får naturligvis forskellig betydning for beslutningerne om øens udvikling.

Beboernes udsagn må veje tungest, men andres ønsker og idéer kan påvirke og forbedre beslutningsgrundlaget.

Arbejdsbogsmetoden kræver ingen specielle forudsætninger - ud over at man har interesse for Endelaves fremtid...
- og har lyst til at give sig besyv med...

På tegneserien nedenfor kan du se hvordan vi gjør.

I sommers blev arbejdsbog 1 udsendt og besvaret. Resultatet af besvarelserne kan du se i dette hefte.

Nu gælder det om at finde ud af hvad der er vigtigst at bruge kræfter på at realisere.

Har du spørgsmål - så ring til
en fra arbejdsgruppen (se nav-
nene bagest i bogen).

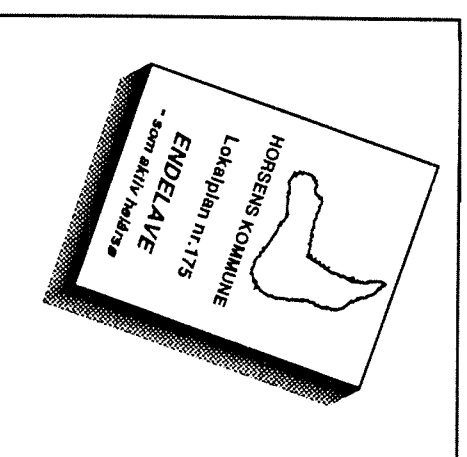
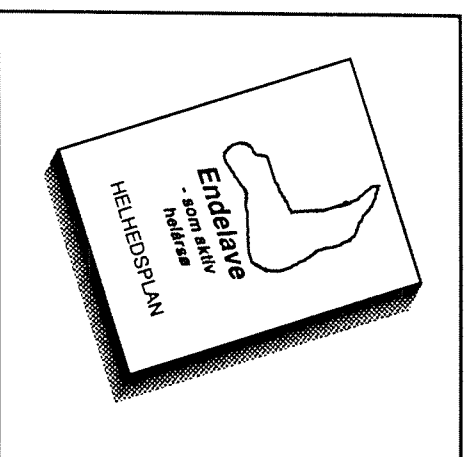
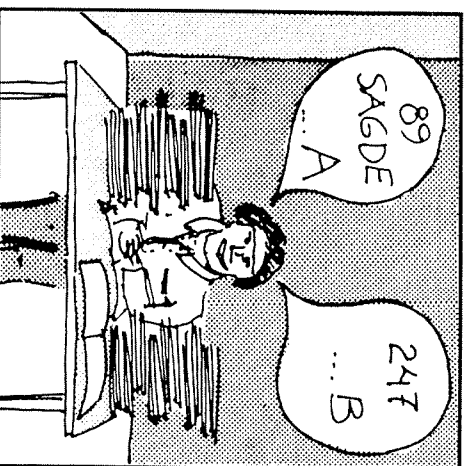
**Vi håber, at du synes at arbejdsbogen er spændende, og at du vil være med til at påvirke Endelaves udvikling...
- ved at udfylde dette hefte....**

VI TÆLLER SAMMEN IGEN
FINDER UD AF HVAD FLEST
ØNSKER = HELHEDSPLAN

FØRST NU LAVES FORSLAG
TIL
LOKALPLAN FOR ENDELAVE

LOKALPLANFORSLAGET OFFENTLIGGØRES I JUNI 1988

LOKALPLANEN VEDTAGES I EFTERÅRET 1988

Besvarede arbejdsbøger 2 sammentattes i **HELHEDSPLAN FOR ENDELAVE**, som bliver grundlaget for at lave et lokalplanforslag.

Lokalplanforslaget udarbejdes i foråret 1988.

Lokalplanforslaget offentliggøres i juni 1988 ved et ekstraordinært byrådsmøde på Endelave.

Endelig lokalplan vedtages i efteråret 1988 efter behandling af eventuelle indsigelser.

Fortæl hvordan Du kunne tænke dig Endelave....

Du kan få indflydelse på Endelaves udvikling!

I denne arbejdsbog kan du læse om redaktionsgruppens idéer og forslag til projekter, initiativer og aktiviteter på Endelave. Du kan se besvarelserne fra den første arbejdsbog. Måske har du en anden mening eller andre forslag. *Kryds af hvad du er enig eller uenig i!*

Besvar arbejdsbogen sammen med andre

Du opfordres til at udfylde arbejdsbogen sammen med andre. Det kan være din samlever, venner, naboer el.å. Lav 2-4 møder hvor i diskuterer forslagene. I behøver ikke blive enige, men brug hinandens meninger til at gøre overvejelserne af svarene bedre.

Arbejdsbogens opbygning

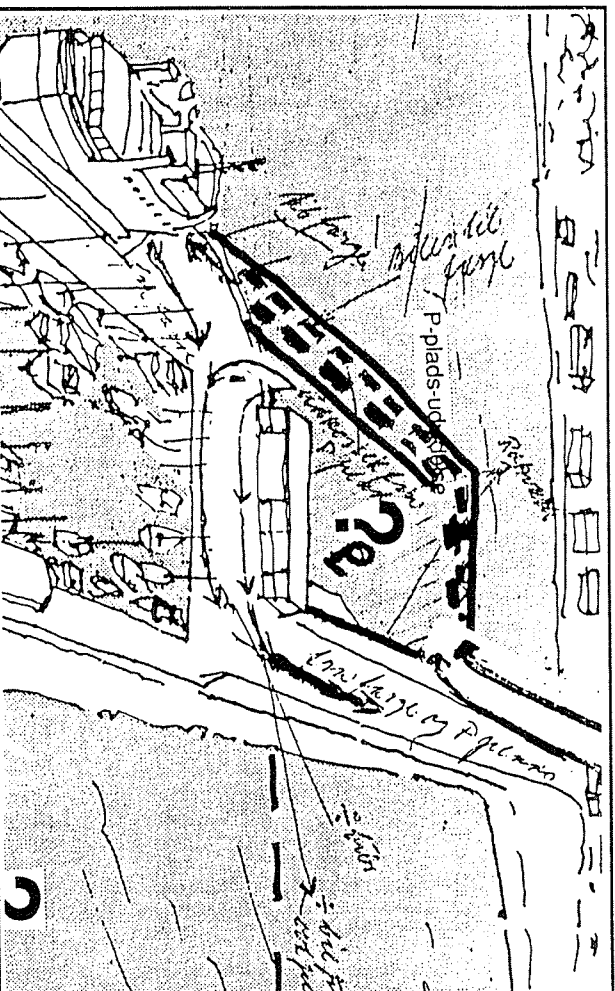
Hvert opslag (2 sider) omhandler ét tema. *Venstresiderne* er tegninger og fotos af temaerne på opslagene, et diagram, der viser svarene fra arbejdsbog 1 samt information om temaet.

Højresiderne er kommentarer fra arbejdsbog 1 til temaet og plads til at du kan skrive om du

er enig eller uenig i kommentarerne. På højresiden placeret at du kan skrive, hvad det vigtigst at arbejde videre med. Tegninger og billeder må kommenteres, skrives r
Tegn hvor du har lyst!
- vis hvad du kan li'...
- og hvad du ikke kan li'...

Tegn på billederne!

- også på for- og bagside!

Besvar spørsmålene

- også selv om I er ueni-

Øvre?

SPØRGSMÅL		JA/ ENIG	NEJ/ UENIG
Synes du, at Øvre trænger til at blive smukkere?	X		
Synes du, at fyrretræsplantagen er blevet for tæt og ufrøkommelig?	X		
Synes du, at strandengene og grøfterne burde renses op?	X		

Sådan udfylder Du arbejdsbogen...

DIN besvarelse er vigtig for det endelige resultat

I arbejdsbog 2 gælder det om at finde ud af...

- **hvad du/l synes, det er vigtigt at bruge kræfter på at arbejde videre med**

- **og forsøge at realisere...**

Det drejer sig for det første om besvarelserne af spørgsmålene, som er vist i søjle-diagram-

mer på de enkelte sider. Der næst kommentarer, som blev skrevet i arbejdsbogen. Prioriterede forslag samles i et tredje arbejdshefte: Helhedsplan for Endelave. På dette grundlag udarbejder Horsens kommune i foråret et forslag til en lokalplan for Endelave.

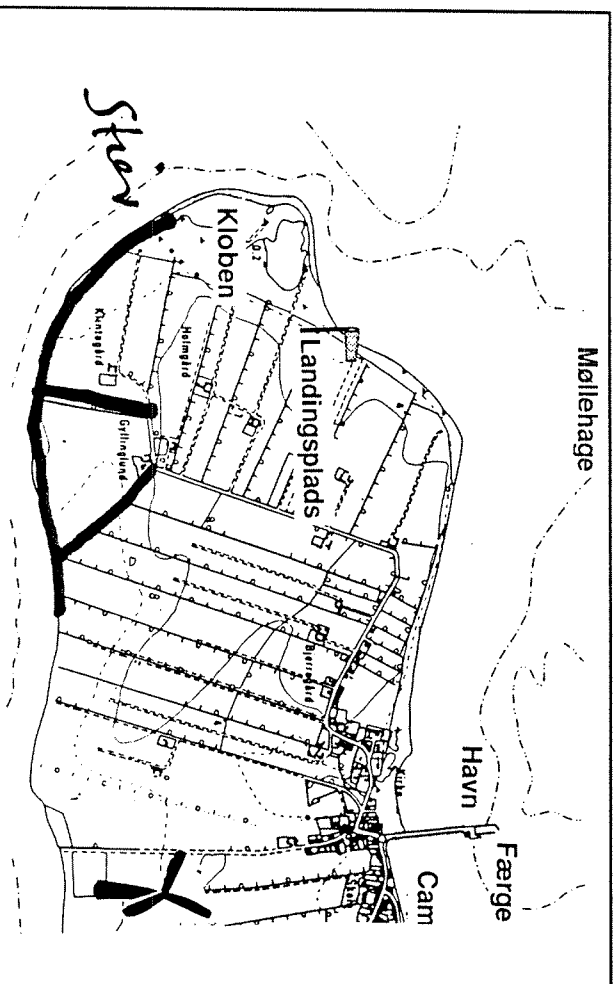
Det er ikke nødvendigt at svare på alle spørgsmål
- vælg de spørgsmål ud, som Du/l synes er vigtigst!

Dine besvarelser skal være med til at afgøre, hvordan Endelave skal udvikle sig.

Det er vigtigt, at få mange og detaljerede besvarelser fra personer med interesse i Endelaves fremtid. Så er der større mulighed for at få sat en udvikling i gang, som har den nødvendige opbakning fra jer.
Fordi I skal være med til at gennemføre de ting, der foreslås i arbejdsbøgerne!

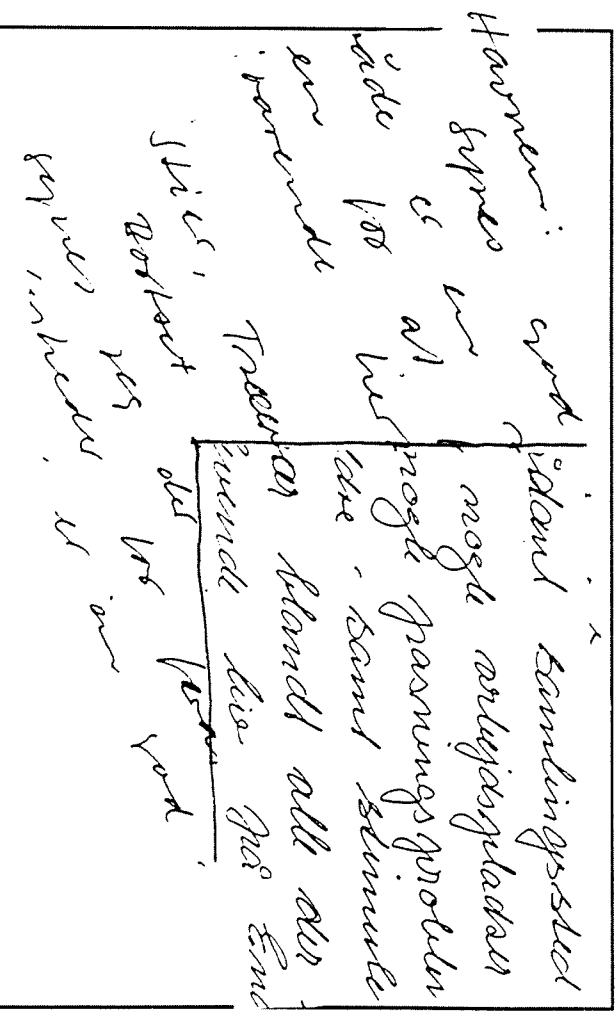
Tegn på illustrationer og kort

- **tænk ikke på skriften!**

Skriv kommentarer

- **DIN holdning er også vigtig!**

Arbejdsbog 2 - hvordan den er opbygget...

For at lette besvarelsen af denne arbejdsbog er der mange forskellige forslag, ideer og kommentarer samlet i 4 grupper:

- Landbrug og erhverv
- Turisme
- Service
- Boliger og bygninger.

Hver gruppe indledes med informationer om forslagene i gruppen, derefter følger de enkelte opslag med projekter. De fleste af opslagene svarer til de temaer I besvarede i den første arbejdsbog. Enkelte er forandret, på grund af besvarelserne i arbejdsbog 1, og

enkelte nye opslag er tilføjet.

Efter hvert tema (opslag) er der plads til at skrive, hvad du synes, der er de vigtigste kommentarer.

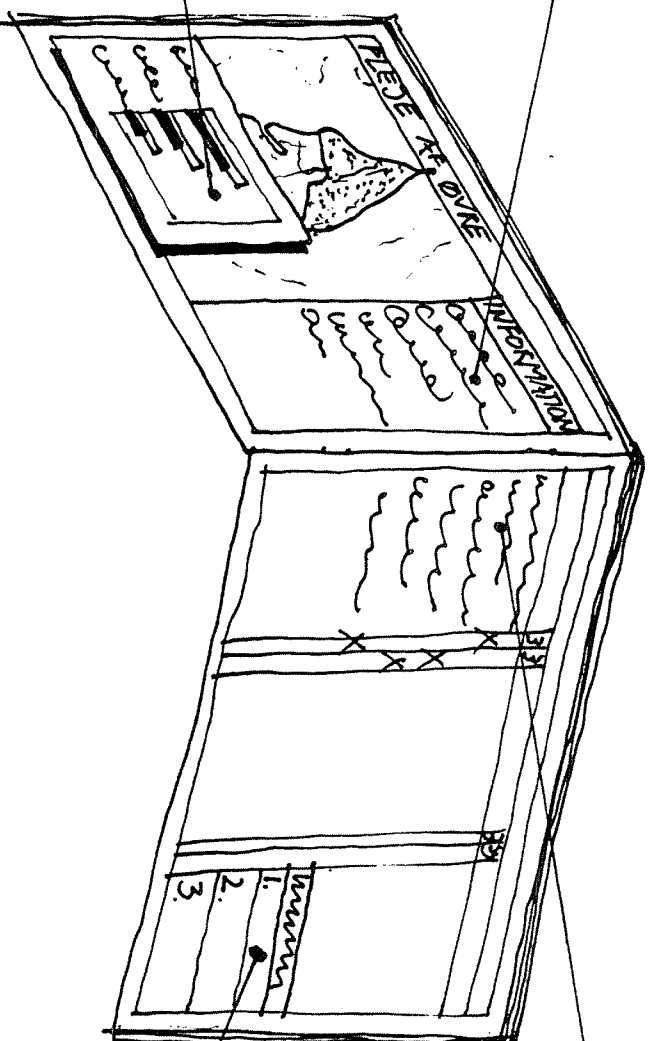
Efter hvert gruppe, for eksempel landbrug og

erhverv, er der mulighed for at du kan skrive, hvad du synes er det vigtigste tema (projekt) indenfor hovedområdet.

Så hjælp os med at vælge de projekter, der skal arbejdes videre med!

Ved hvert opslag er der som i den første bog informationer om hvad opslaget indeholder.

Her er sammentællingen af besvarelserne fra den første arbejdsbog vist grafisk.

På denne side i opslaget er alle forslag, ideer kommentarer skrevet ind. Ud for hvert emne skal du krydse af, om det er ENIG eller UENIG i forslagsstilleren.

Her skriver du, hvad du synes er de vigtigste forslag.

Gruppe 1: LANDBRUG OG ERHVERV PÅ ENDELAVE

Mange af kommentarerne i den første arbejdsbog drejede sig om landbrug og mulighederne for at skaffe flere arbejdspladser til Endelave. De fleste er interesseret i dette emne, og der kom mange gode forslag. Flere har i forbindelse med dyrkning af økologiske grøntsager set muligheden af at kunne markedsføre produkterne fra "en forureningsfri ø". Andre igen har set på muligheden for at starte andre produktioner som frugtavl, bærdyrkning m.v.

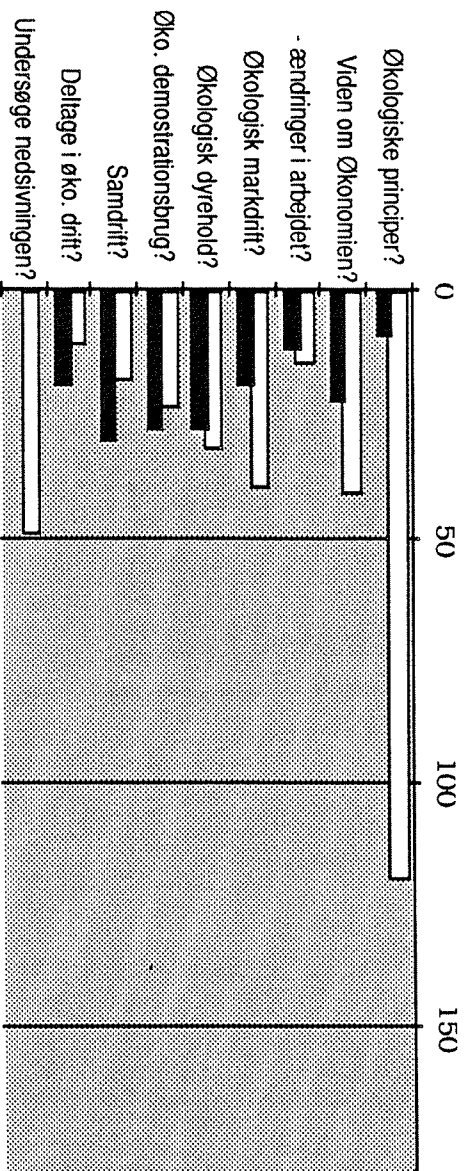
Der har også i besvarelserne været en stor interesse for at starte et minitrykkeri.

Du kan få indflydelse ved at skrive hvad du er ENIG og UENIG i. Efter hvert opslag er der en rubrik, hvor du kan skrive, hvad du synes, der er det vigtigste at arbejde videre med. Efter gruppen landbrug og erhverv kan du udpege de vigtigste projekter indenfor dette emne.

Vi kan få et økologisk demonstrationsbrug...

Økologisk demonstrationsbrug

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

Demonstrationsbrug

Et "økologisk demonstrationsbrug" er et samlet projekt, hvor 1-4 landmænd dyrk deres jord og fodrer dyrene *efter økolog principper*. Samtidigt forbedres øens miljø positiv retning.

Alle driftsresultater skal være lettilgængge, så de kan tjene som inspiration for ødre interesserede landmænd. Projektet søger eventuelt støtte udefra.

Økologisk uddannelsescenter

Andre landmænd i Danmark kan bruge erfaringer, der opnås med det økologisk demonstrations-landbrug. Vi kan om et år starte en uddannelse i økologiske dyrkningsmetoder på Endelave.

Der var stor interesse for disse forslag i bejsbog 1. Nu er det vigtigt at få at vid hvad det er vigtigt at arbejde videre m Skriv hvad du mener på modsatte side!

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG				
• Endelave markedsføres som DEN GRØNNE Ø. • Ved denne form for landbrug vil der blive brug for folk udefra, og ødegårdene vil blive helårsbeboelse igen. • Vi går i princippet ind for økologisk drift - har dog ikke selv landbrugsjord. Der må helt givet ligge nogle markedsmaessige store fordele ved et projekt: "Produkter fra forureningsfri ø". Dette kræver dog en professionel markedsføring. • På disse økologiske brug kunne oprettes kurser for "udenfor øen boende" af kortere eller længere varighed. • Vi skal starte økologisk produktion af grøntsager? • Det må jo være landbruget og dets udøvere, der må tage et nyt initiaiv, hvad forædling og anden driftsform angår. • Prøv dog at kontakte landbrugets organisationer, for her at høre hvad der eventuelt kan iværksættes på en ø. Fiskeir-virksomhed og forædling kræver jo meget store investeringer. Hvad med muslinger el. lign.? • Frugtavl. • Frøavl. • På Endelave er der ikke plads til mere end 2-3 landmænd i fremtidens Danmark (med normal animalsk produktion). - Derimod er der afsetningsmuligheder nok til alle de grøntsager, man kan producere - specielt økologisk/biodynamisk frembragte. I dag er op til 25% af befolkningen halvejs vegetarianer!! • Dykning af grønsager i frilandsgartneri.						Hvis der kan nås et vist omfang, kan det måske være økonomisk fordelagtigt at etablere fælles klargørings lokaler og eventuelt kølerum, således at grøntsager ikke skal sælges straks efter optagningen, men kan sælges igennem vinteren. • Landbrugsproduktion på Endelave er p.g.a. transportomkostninger dyr. Økologisk landbrug vil næppe gøre produktionen mere rentabel. Gør denmod øen til eksempel på ansvarlig anvendelse af gødning og plantebeskyttelse sammen med den bedste udnyttelse af de naturlige ressourcer. En undersøgelse af nedslvningen bliver et naturligt led i ovennævnte forslag. • Vil totalhøstplanerne være noget øens landmænd kunne samles om? • For at modvirke forureningen vil vi alle efterhånden blive tvunget til at virke mere økologisk.						Hvad skal vi arbejde videre med... om økologisk demonstrationsbrug? 1. 2. 3.			

Vi kan markedsføre Endelaves produkter bedre...

Vi skal arbejde videre med dette emne?

INFORMATION

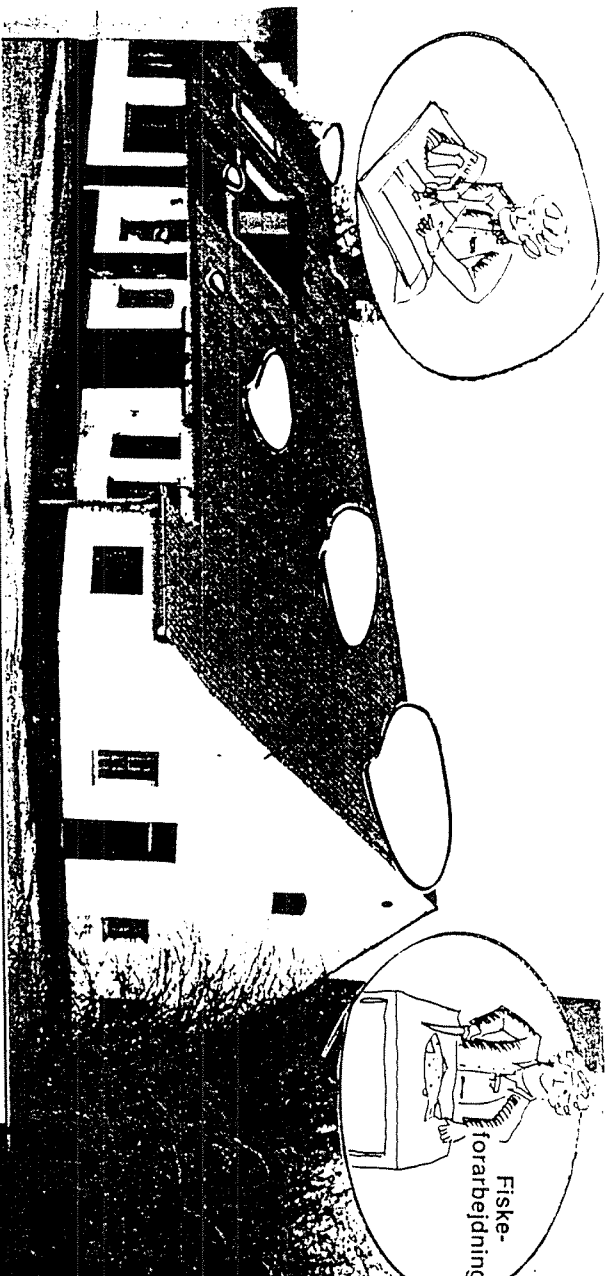
I øjeblikket sker der kun en mindre forarbejdning af landbrugs- og gartneriprodukter på Endelave. Ved at lægge disse aktiviteter på øen kan der skabes flere arbejdspladser. Fra andre områder i landet ved vi, at effektiv markedsføring af for eksempel kaffebønner giver mere beskæftigelse lokalt. I besvarelsenerne af den første arbejdsbojsvar der mange forslag til hvilke produkter der eventuelt kunne forarbejdes - måske det gamle mejeri.

På siden overfor er idéerne og forslagene listet op. Hvilke produktioner vil du støtte

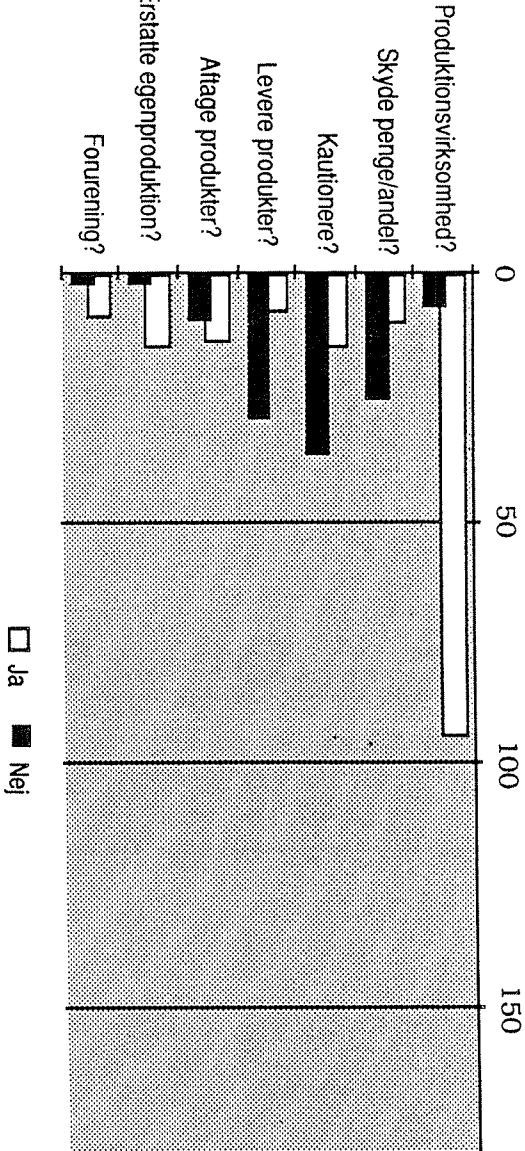
Hvordan kan vi markedsføre Endelaves produkter bedre?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
Hvad skal vi arbejde videre med... ...om markedsføring af Ø-produkter?											
1.											
2.											
3.											

Vi kan starte forarbejdningsvirksomhed på Endelave...

Ny virksomhed

INFORMATION

Endelave mangler arbejdspladser. Betir gelsen for at få nye folk til at flytte til øer at skaffe nye arbejdspladser. En produk onsvirksomhed kunne skabe nogle arbe pladser, som ville gavne øen. Men hvilk slags produktion er mulig - og ønskelig?

Endelave er en landbrugsø. Derfor ville eller anden forarbejdning af landbrugs produktter være nærliggende. Men det v kun være muligt med støtte og opbakni fra beboerne på Endelave. Din mening hvilken produktion, der er ønskelig er al at stor betydning for denne idé's videre skæbne.

Eksempler på mulige produktioner:

- markens produkter
- marmelade
- slagtervarer
- kød
- fjerkræ
- får
- kaniner
- fisk
- ...o.s.v

Skriv hvad du synes er vigtigst at arbej videre med på modsatte side...!

Hvordan kan vi starte forarbejdningsvirksomhed på Endelave?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• Keramikværksted, masser af får, uld- arbejdning, gartnerier, champignonpro- duktion, osteri, pølsemageri med special- iteter, print-produktion, udnyt kabinerne !! • Det skal være specialprodukter, som en- ten med kvalitet eller pris kan konkurrere og hvor produkterne kan laves om vinter- en til salg i sommersæsonen. • Kartoffelsalat m.v. • I mejeriet: 1) §2 slagteri med f.eks. specialrogede pølser. 2) Pelsningscentral for minkskind. • Fællesstald (svin): • klimastald+slagteristald til hele øens slagtesvineproduktion. • Kaniner forarbejdes til pateer (eller) og til schnittler i celofanbækker til at sætte i ovnen som f.eks. lørdagskylinger, er en god ide, men er der mulighed for en afsætning? • Hvad med Aleopdræt i mejeriet. • Er der mulighed for havdambrug eller ålefarming. • Opdræt af vildt (agerhøns, fasaner, harer - f.eks.) - der vil formentlig være gode muligheder for eksport af vildt til udsætning og blodfornyelse. • Specialafgrøder (f.eks. rosenkål til dybfrysning: det indenlandske marked er ikke dækket). • Der må i det hele kunne findes "nicher" - hvorfor ikke syltede grønne tomater? • eller tyttebær? • Og så er der da også de fortræffelige Endelave-kartofler - hvad med produktion				at f.eks. "franske kartofler". • Slagteri-enheder skal i dag være store for at være effektive. De er som regel stærkt forurenende og kræver dyre rensningsforanstaltninger. Næppe en god ide. • De lavvandede områder må kunne anvendes til havbrug og eventuelt muslinge-produktion. • Energi (vind)-produktion er også en oplagt mulighed, men kræver desværre få ansatte. • Transportomkostningerne vil desværre afholde mange fra at sætte på øen. • I forbindelse med økologisk landbrug: find en aftager til marmelade uden form for tilsætningsstoffer. • Hvad med de mange kaniner, der er et problem for øen: mange ynder kaninpos- tæg (ikke en vittighed). Udclip fra Poli- tiken om "Kanin-pløge på Endelave" indsat. • Under information ved marmelade tilføj- et: i lækker emballage, smart etiket med Endelavemotiv, en glimrende souvenir. • Marmelade og kaniner. • Måske ville det være en ide om flere på øen gik ind for BLOMSTER OG LØGDRIFT. • Sy-stue/konfektion. • Som turist ville det være dejligt at kunne købe staldørs æg, mælk, grønt, fisk, saft og marmelade o.s.v.. • Her skulle være et cafeteria med dagligpriser og større udvalg end				gæstgiveriet, friskvarer hos købmanden og større udvalg i fersk kød. • Bedre åbningstider også i pølseboden på havnen, større udvalg i billige pynteling til børns pengepung.			
Hvad skal vi arbejde videre med...om forarbejdningsvirksomhed?											
1.											
2.											
3.											

Vi kan få en EDB og trykkevirksomhed...

INFORMATION

En mini-trykkevirksomhed der baseres på den nyeste teknologi (personlige computere) med en eller ganske få medarbejdere kan etableres på Endelave.

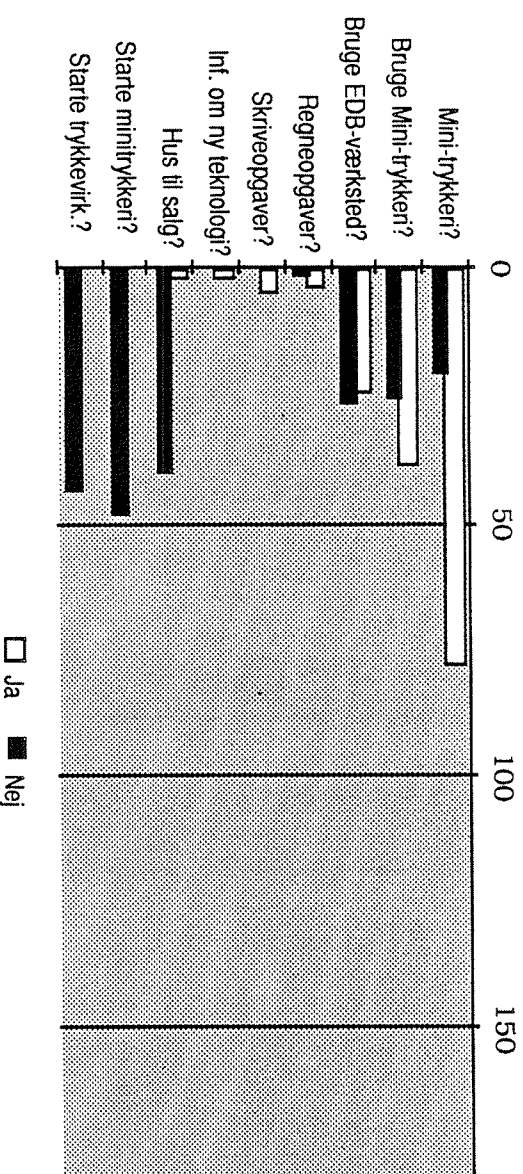
Begrebet "Desk Top Publishing"-eller mini trykkeri - har store udviklingsmuligheder. Endelave kan være med i starten af den udvikling ved at gå i gang nu...

Mini-trykkeriet er stort set uafhængigt af geografisk placering. Telekommunikation m.v. betyder, at Endelave er ligeså "centrum" for en placering som mange andre. Et mini trykkeri ville altså være en velegnet virksomhed for en ø.

Der er mange velegnede lokaler på Endelave, som kunne overtages af en mindre trykke- og publiceringsvirksomhed. Det afgørende bliver at finde en interesseret person, som har de fornødne kvalifikationer, f.eks. erfaringer fra den grafiske branche eller lignende...

*Hvilke produktioner kunne være gode at arbejde videre med at få til øen?
Kender du nogle aftagere af grafiske produkter?*

Mini-trykkeri

Hvordan kan vi få en EDB og trykkevirksomhed?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• Kan det være et bijob? • Hvor megen omskoling er nødvendig? • En interessant idé - tanken med at starte en anderledes virksomhed. Mon ikke Horsens kommune har en igangsætterafdeling ligesom andre byer. • Prøv med annoncer i aviserne - men undersøg først hvilke lokaliteter og arbejdskraft øen kan tilbyde. • Det skal være en privat mand. • Et trykkeri kræver velegnede lokaler, der er meget bekostelige at opføre, men hvis der eventuelt findes en bygning, der kan etableres, var det da godt, men der skal jo også kvalificerede folk til, og vil de flytte til øen, det bliver nok et problem. • Ideen forekommer udmærket - navnlig kombinationen trykke og publiceringsvirksomhed (mindre forlag). • Muligt at en "igangsætter" kan findes ved annoncering. • Ø-kontor - kontaktcenter for udlejning af sommerhuse, formidler kontakt til håndværkere o.l. • Trykning af "Endelaveposten". • Tele-data-hus å la småsamtund i Sverige. • Hvis ideen skal praktiseres må det være med lokale kræfter! Derer personer på Endelave, som kunne magte (lære) det!								<i>Hvad skal vi arbejde videre med... ...økologisk demonstrationsbrug?</i> 1. 2. 3.			

Landbrug og erhverv - hvad skal vi arbejde videre med?.

Nu har du været igennem besvarelsen af gruppen om landbrug og erhverv, og nu skal der vælges mellem de mange ideer, forslag og kommentarer.

Nederst på siden kan du skrive hvilke projekter og forslag, du vil vurdere som de bedste.

Skriv her hvad du synes, der skal arbejdes videre med.

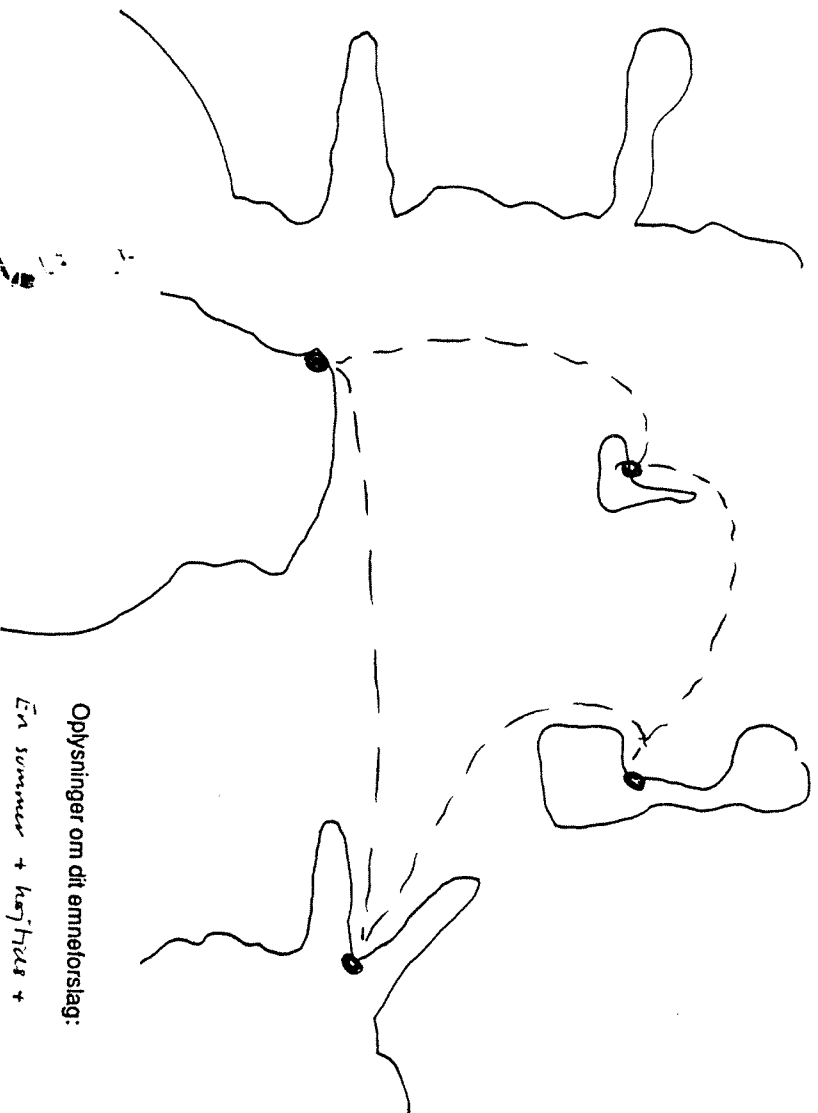
Hvad skal vi arbejde videre med...
...for at styrke Endelaves landbrug og erhverv

1.

2.

3.

Gruppe 2: TURISME

Oplysninger om dit emneforslag:

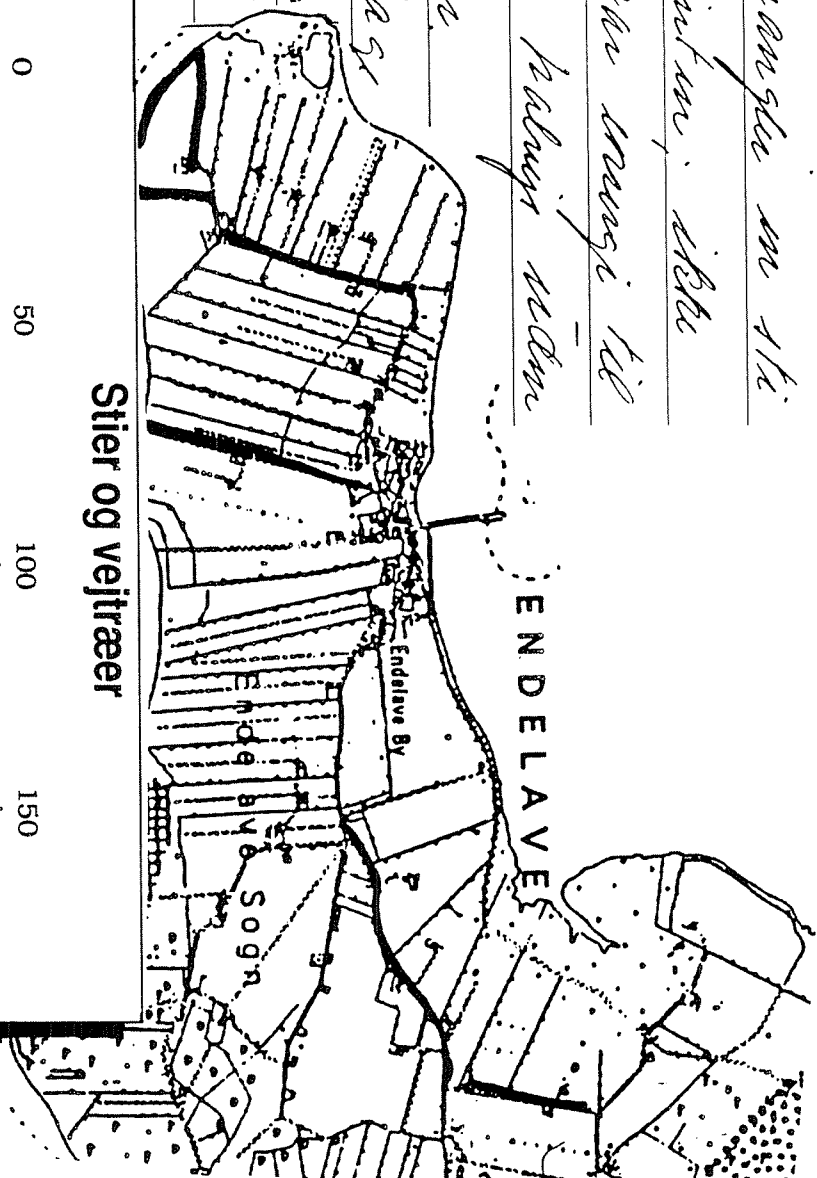
En sommer + højtryk +
eftersommerferie
med turisme i
Bogense / Mølle og Jerst
og Jerst via Sønder
til Sjælland vil
muligvis

Ørskov-færgen

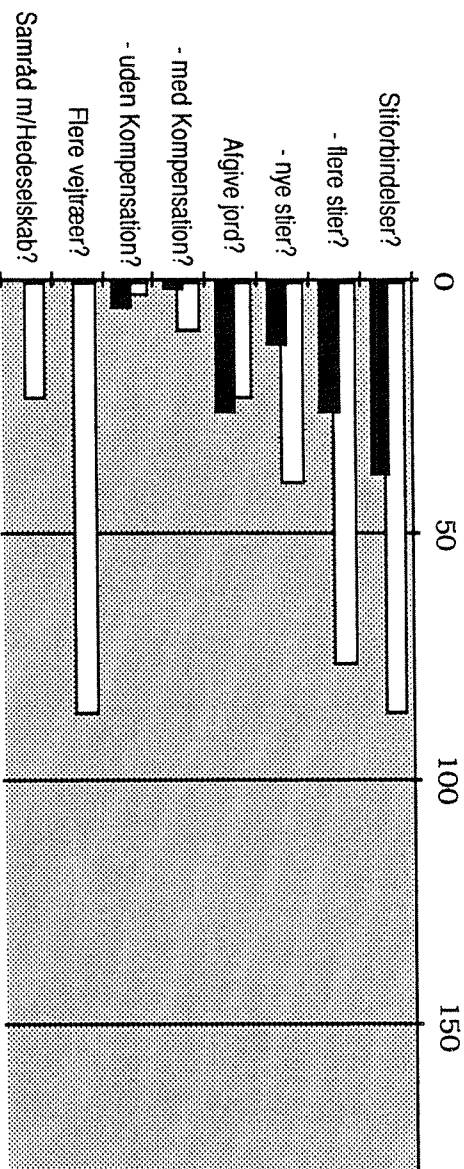
Besvarelserne i denne gruppe går lige fra kommentarer om havneudvidelse til grønne områder og stiftelser. De fleste af forslagene er ikke kun til gavn for turisterne, men i høj grad også for de fastboende. At dømmen efter besvarelserne er det et område, de fleste har en mening om. For eksempel til spørgsmålet om pleje af Øvre har der været mange reaktioner. De fleste mener at Øvre skal plejes, men hvordan? Mange har også indtegnet forslag til, hvor eventuelt stier skal gå på øen. Flere af dem har vi indtegnet på Endelavekortet. Hvor synes du de skal gå? Ud for hver forslag kan du give din mening til kende, og efter hvert opslag kan du skrive, hvad du synes er vigtigst.

Vi kan forbedre stierne på Endelave...

Der mangler en sti
til skoven, ikke
alle har mangi tid
at gå på arbejde uden
om stier
Endelave
ikke
at de

Stier og vejtræer

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

Seværdigheder på Endelave

Der er mange seværdigheder på Endelave. Både bygninger, miljøer og ikke mindst naturen.

Stier

Mange af strandområderne er vanskelig at komme frem til, medmindre man går over markerne. Dette er til gene for både landmændene og turisterne.

Klinton er eksempelvis svær at nå frem

Vejtræer på Endelave

Mange steder på Endelave er vejtræer omhugget. Vejtræerne tegner smukt vejforløbet - de giver læ og fremmer fuglelivet.

Vi kunne begynde at genetablere nogle alléforløbene?

Hvordan kan vi forbedre stierne på Endelave?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG		
• Er man venlig og yder lodsejerne respekt for deres marker m.v. - er der jo overhovedet ingen problemer med at bese de "specielle" steder. Det er jo kun et problem om at lade bilen stå - og benytte "apostelens heste" - så kan man nå hele Endelave uden problemer. • De levende hegn langs markskel bør bevares. • Skille med "privat vej" ved offentlig markvej burde nedtages. Man kunne til en begyndelse re-etablere de stier, der er afmærket på Geodætisk Institut's kort over Endelave. • Endelave er godt forsynet med stier, dog mangler en forbindelse til Kløben i lortsættelse af vejen. Der har tidligere været stiftorbindelse til stranden her. Trafikken ønskes ikke øget og her vil mange nye stier give øget trafik. • De gamle markveje hvor man altid har kunnet gå til Sønderstranden bør bibeholdes, de er ved at blive fjernet, det er synd, da man kun kan komme ad Møllevejen nu, og bliver der vindmøller, som der arbejdes for, er der jo ingen steder man kan komme til Sønderstrand og Klinten, og det ville være en ren katastrofe, så stop endelig denne udvikling, for det er for sent. • Klinten svarer at nå - det problem bør løses ved at få vej-ret ved Klintegården. Genetablering af alléforløb - Nej, der er træer nok langs vejene nogle er i en elendig forfatning.				• Genåbne den gamle Øvrevej. • Der skal stoppes for bygning af sommerhuse. • Kun huse for fastboende (betyder billigere husleje for nye beboere i byen). • De eksisterende veje bør i høj grad gøres bedre! • Ikke flere stier, brug de offentlige veje. Turisterne har god tid. • Vejtræer giver mere karakter og hjælper på vejbelægningen takket være optagelse af vand. • Vejtræer vil altid være "i vejen" både for ændringer i trafik og for udsyn, når man færdes på vejene. Derimod kunne man plante på gærder og i skel mellem markerne. • Hvis der ikke snart udføres kystsikring, vil der om få år ikke være nogen klint. • I Sverige har vi set stier kun markeret med en farvet maleklat på en sten, en træstamme eller i mangel heraf en nedrammet pæl. Hver sti/tur sin farve. • De karakteristiske gærder med popler er jo næsten borte. Jeg synes, det er synd, men skal der plantes nyt, må gærderne væk af hensyn til sne og træerne være højstammede. • Absolut ikke flere stier på Endelave! • Udmærket ide at genetablere nogle af alléforløbene. • Fornødent overblik må skaffes ved grundig gennemgang af øen. Der er mange hensyn at tage! Med hensyn til beplantning: (vejtræer og hegn) må man				undgå at skabe et for lukket landskab: det frie udsyn er af stor miljømæssig værdi. • Etabler de gamle vejtræer igen, de giver hygge og charme! I min barndom (i 1930'erne) var f.eks. hele den vestre vej kantet af træer, det var en stor skam, da de blev fældet. Der må være ældre på øen, der vil være glade for at genetablere det gamle der var.					
<i>Hvad skal vi arbejde videre med...</i> <i>...om stier og vejtræer?</i>													
1.													
2.													
3.													

Vi kan informere bedre om Endelave...

INFORMATION

Manterlyser i kommentarerne fra arbejdsbog 1 pjecer o.l om Endelave. Hvc finder man det man det spændende på øen. Hvor ligger posthuset o.s.v.

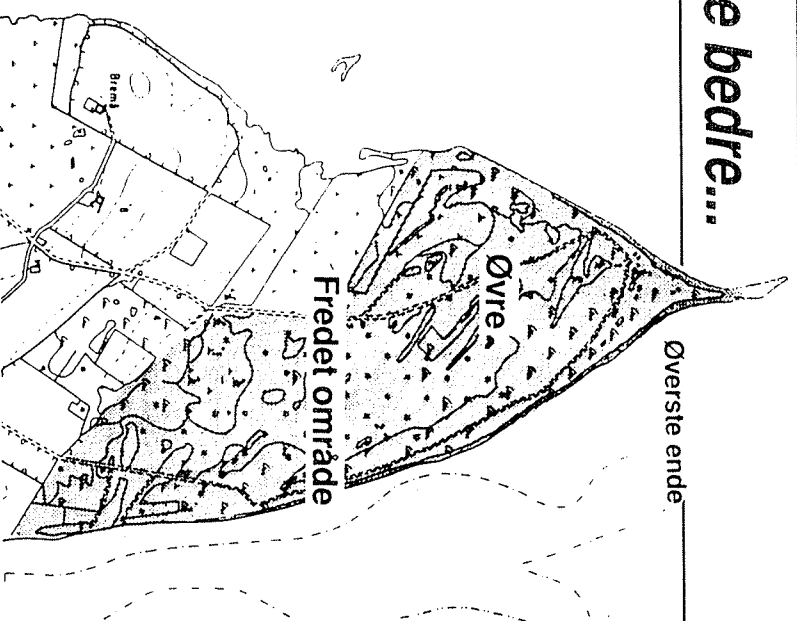
Man kunne lave informationshefte, plak opslag, planbcher, tavler o.s.v

Er det en god idé?

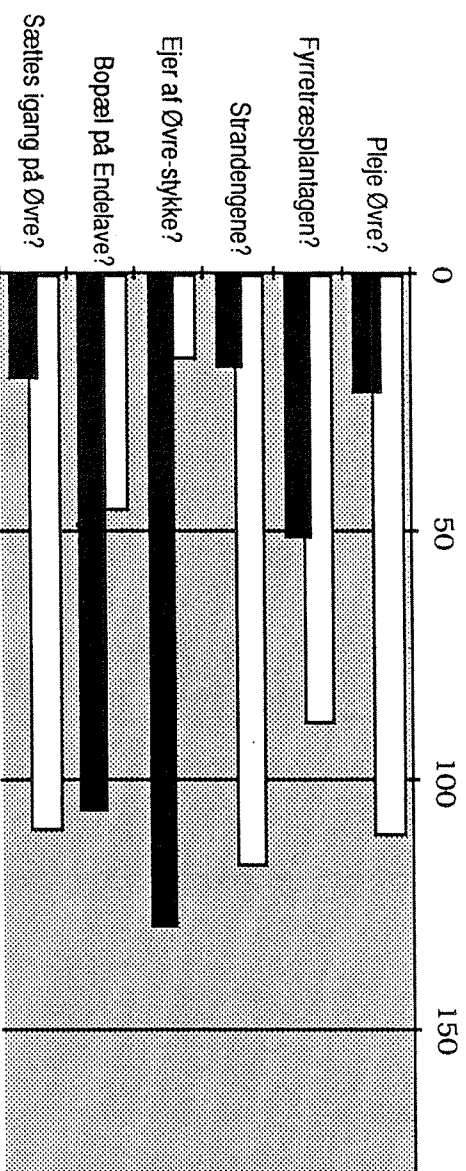
Vi
Skal arbejde videre med dette emne?

[illegible]

Vi kan pleje Øvre bedre...

Pleje Øvre

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

Lodsejere og beboere på Endelave kun sammen rydde de træer, som er væltet stormene, samt rense op ved de gamle strandsøer, og eventuelt også ved nogle grøfterne.

Vejle amt og/eller Hedeselskabet vil måske være med til at dække nogle af de økonomiske omkostninger.

Der skal naturligvis tages hensyn til fredningsbestemmelserne for områder

Det træaffald, der ville blive samlet ved oprydning, har også en betragtelig brændværdi - en besparelse på opvarmingsbudgettet hos de, som går med i projektet...

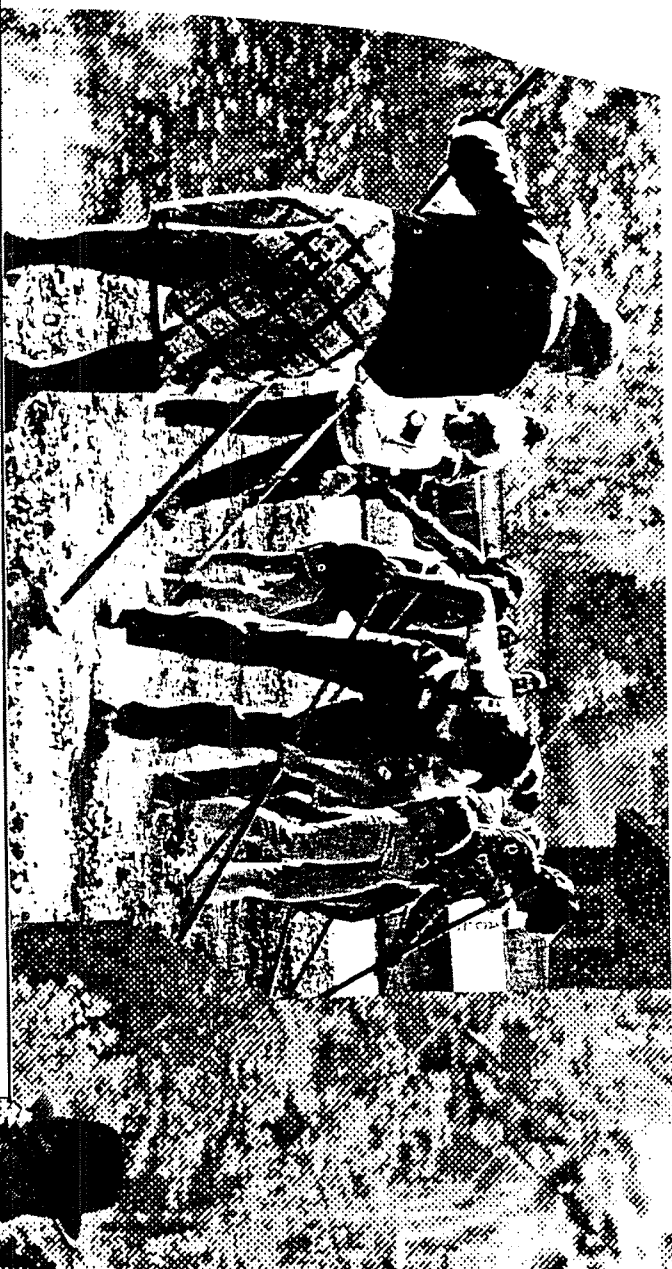
Der var meget stor interesse for øvre i arbejdsbog 1. Uenigheden var dog også stor...

- så nu et det meget vigtigt at få prioriteringer af i der skal arbejdes videre n

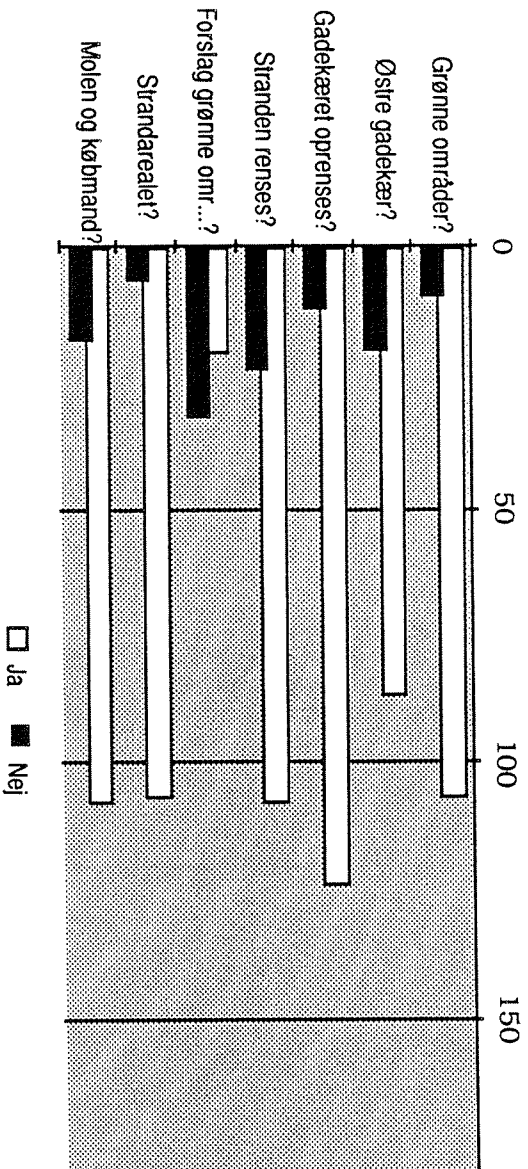
Hvordan kan vi pleje Øvre bedre?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• En samlet landskabsplan for Øvre, med en forklaring af de enkelte landskabselementer. • Et årligt konsulentbesøg der kan inspirere lodsejerne til at følge planen. • Øvre er smuk og vil altid være en attraktion, men det smukke skal også plejes: fej alt det vissentgrønne væk, og lad os se det friske grønne o.s.v., alt udgået fjernes, nyplantning sørger vel naturen for i et fredet område. • Det ville virke forskønnende, om der blev ryddet op i fældede og faldne træer, dog uden at det virker for "friseret". • Kan der ikke sættes langtidsejede til at rydde træer, som de bliver sat til det andre steder? • Lodsejerne bestemmer jo over deres Øvrestykker, så det bliver nok meget vanskeligt at få det gennemført uden deres tilladelse, de bestemmer jo det hele!!! • Grøfterne skal renses op, men meget nænsomt. Træaffald kan der laves træflis af til at fyre med. • Det må være et "flip" - helt i takt med tiden, at begynde at frisere øvre. Lad dog det flotte landskab hvile i sig selv - eventuelt kan initiativerne vise det gode eksempel ved at begynde med oprydning af ilanddrevene effekter på de smukke strande. • Man skal være meget varsom med beplantningen på øen. Det tager mange år at få nye træer top i den magre jord. Øvre er et paradis for fugle og vildt, og et friseret Øvre vil ikke yde det skjul, som vildtet				• kræver. • Lodsejerne burde have tvungen afrensningspligt fra lodder med væltede træer. De pynter heller ikke i fredede områder. • Lyngeområderne skal eks. afbrændes med års mellemrum for at bevare lyngen. • Øvre er et noget tragisk syn - og tilige må de visne tørre grene udgøre en brandfare i området. Der bør absolut ryddes op! • Hvad med at starte en uddannelse som skovtekniker på øen? • Det er meget tiltrængt at få ryddet op på Øvre, hvor alle de udgåede træer skæmmes det ellers skønne landskab. Det må da være i enhver lodsejers interesse at få alt det væk, der er gået ud, og der er vel også store værdier, der kan udnyttes ved at kræve en stor indsats. • Skovstyrelsen skal købe Øvre (de har masser af penge). • De tidligere lodsejere kan få del i jagten på lignende måde som på Lyø. • Vedrørende igangsættelse på Øvre: selvom alle lodsejere ikke vil være med: almindelig stemmeforal. • Øvrevejen er for huller til cykelbrug - og for stenet til kondiløb. Oplydning burde være egentlig makadam, ikke bare et læs skæver nu og da. Bilkørsel burde begrænses eller forbydes; eventuelt sådan at Øvrespidsen kun kunne nås enten fra øst eller vest • Det ville være en fordel at beboerne på øen, herunder sommerhusejere kunne erhverve brænde til opvarmning.				• Bevoksningen på Øvre er flere steder gået ud, f.eks. på grund af for høj vandstand. De udgåede træer disse steder bør fjernes. • Alt udgået skal samles sammen og forarbejdes med en flishugger. • Vi synes at Øvre er meget smuk og enestående og det ufremkommelige fremmer dyrelivet. Vi ønsker ingen park, en rimelig pleje, men ikke de store forandringer. • Hvad med sanket træ, der er sikkert mange der er interesseret i brændsel. Lav en dag (mange dage) med "operation oprydning" og lad lønnen være træ til pejsen.			
Hvad skal vi arbejde videre med... ...for at pleje Øvre?											
1.											
2.											
3.											

Vi kan få smukkere grønne områder...

Forbedre grønne områder

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

Endelave har fra gammel tid haft to gadekær:

Østre og Vestre gadekær.

Vestre gadekær trænger meget til en oprensning.

Området ved Østre gadekær ved Præsti vejen kunne anlægges som et mindre k samt et beplantet område med bænke, blomster m.m.

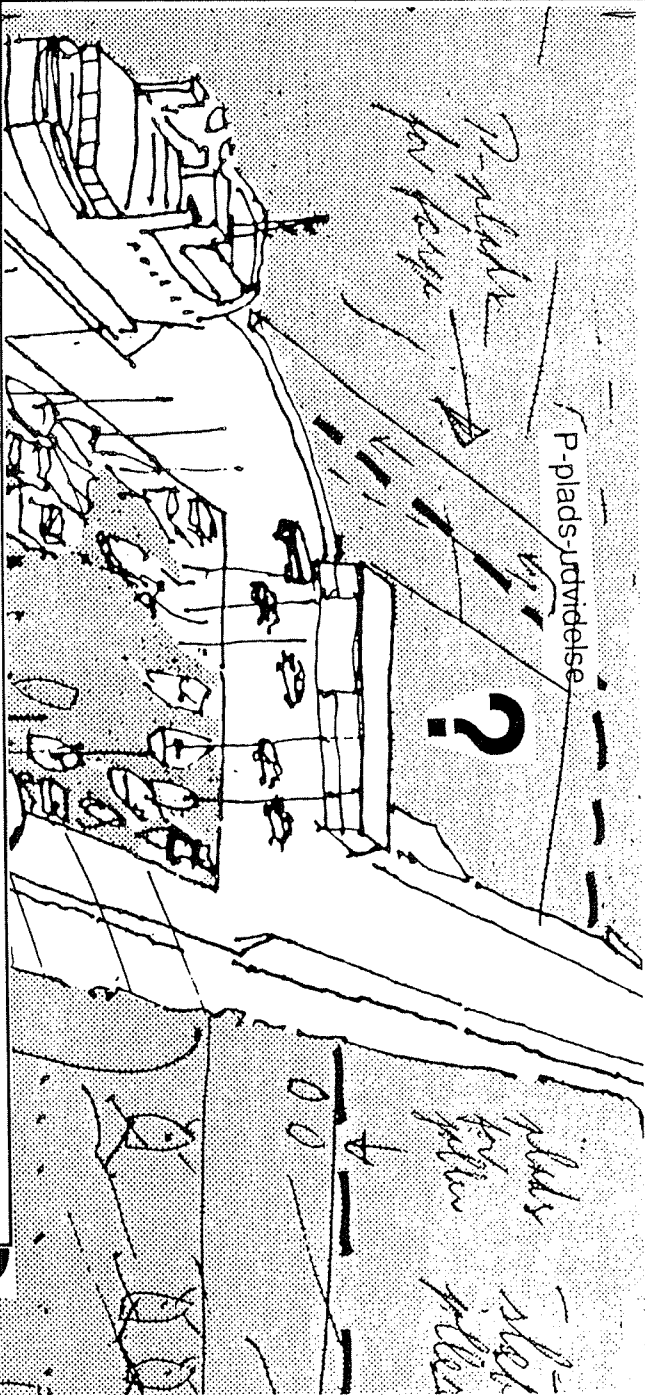
Området kunne eventuelt beplantnings-mæssigt bringes til at hænge sammen i strandarealet ved Tromlehuset. Område kunne eventuelt benyttes til aktiviteter p Endelave og rekreativt område.

Besvarelserne af arbejdsbiog 1 viser, at mange synes at der godt kunne "pyntes en række steder i Endelave by. Hvilke idéer bør der arbejdes videre me *Skriv din mening på næste side!*

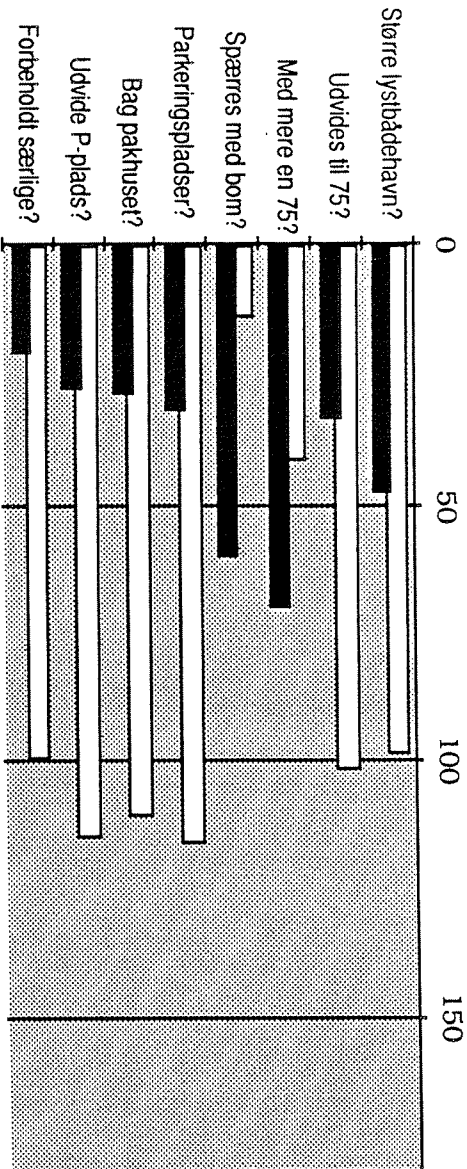
Hvordan kan vi få smukkere grønne områder?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• Bænke ved Vestre gadekær. • Bedre afløb i Vestre gadekær så vandet kan blive rent. • Østre gadekær skal rørlægges, fyldes op og laves til grønt område. • Det gamle slæbested skal være som det er. Vognen skal væk - pynter ikke. • Det Østre og Vestre gadekærs områder kunne udvides ved at inddrage "Vigen", således at der blev et større samlet grønt (offentligt) område. • Præstegårdslunden kunne også indgå i et parklignende område, et samlingssted, hvor der om sommeren kunne opføres friluftsteater og spillemusik. I dette parklignende område burde der beplantes med både almindelige, men også mere særprægede træer og buske. • Området langs strandvejen mod vandet gøres til grønt område. • Havnemolen gennembyrdes så den holdes fri for tang - friskere badevand. • Hvad er pænerne? Naturen er pæn i sig selv, hvis mennesker lader være at forurene med flasker, papir m.m. • Er "trekanten" blevet pænerne? Jeg mener absolut nej, tør var den et studium i farver, nu er den aldeles fantasiløs. • Bænke/borde ved boldbanen. • Strandareal ved tromlehuset ikke til grønt område - RASTEPLADS for agerhøns/fasaner m.m.. • Et gadekær er nok. • Østre kær skal fyldes op så man undgår sumpen med myg og fluer - der kunne så laves et lille anlæg med træer og græs				hvor endagsturister og andre kunne opholde sig og nyde mellemvader og naturen. • En sti til havet ved Tromlehuset. • Østre gadekær bør genetableres, men nok ikke helt i omfang som det oprindelige, men uden "pyntelig" beplantning af området. Det "recreative" bør kun bestå i et par hvilepladser (bænke). • Grønt område mellem den gamle smedie og det gamle forsamlingshus. • Trekanten bag mindesmærket bør genbeplantes med blomster (dødt rist nu). • På pladsen overfor købmanden kan der sættes borde op, og beplantningen fjernes så man kan nyde udsigten. • Flyt isboden? Til haven! • Købmandens område er en arbejdspladser. Der være plads til, at man (dig og mig) kan se, der sker noget!! • Grønt område langs stranden fra kirken til mejeriet. • Kiosker udformes så de harmonerer med omgivelserne eks. små stråttækte. • Der skal ikke laves noget ved området mellem molen og købmanden, det er en god parkeringsplads. • Endelave by er et grønt område, som blot skal holdes ved lige. Fri os for parklignende opstillinger og beplantninger. Der mangler gangstier langs med stranden og bag bebyggelsen. • "Ansigtet" når man kommer som turist kan gøres meget smukkere - og det gælder særligt arealet ved købmanden.				• Beplantningen bør beskæres så vandet er synligt og købmanden skulle rydde op - oplagring bag et smukt hegn. • Specielt strandene trænger til at renses. Der foregår for megen ukontrolleret ral- og sandgravning langs kysten. • Tingbanken gøres attraktiv! • Der bør arrangeres strandrensning f.eks. i pinsen, som vi i forvejen har det ved sommerhusområdet. • Legeplads med gynger, vipper, klatrestativ på den grønne firkant ved sportspladsen.			
Hvad skal vi arbejde videre med... ...økologisk demonstrationsbrug? 1. 2. 3.											

Vi kan forbedre havnen...

Havnen forbedres

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

For få bådpladser

Endelave havn er beregnet til ca. 25-30 både, hvis de skal ligge forsvarligt og ge

I højsæsonen ligger der op til 70-75 båd
Det giver de sejlene dårlige faciliteter
medfører stor brandfare.

Lystbådehavnens udvidelse kan ske i
forbindelse med havneareals udvidelse
(parkeringspladser, plads til gods, bedre
bade- og toiletforhold med handicaptolk
eventuel badebro).

I arbejdsbog 1 blev havneudvidelsen fo
slået på samme side som forslaget om
mere P-plads ved havnen. Der var så s
interesse for disse forslag, at vi nu har
dem op i temaer/opslag.

Havneudvidelse ønskes af mange, mer
er behov for at vælge, hvad der er vigtig
at arbejde videre med - *giv din mening*
næste side!

Hvordan kan vi forbedre havnen?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG				
• Den bedste måde at få flere turister til øen er bådture. Der skal være fritidstilfaciliteter for dem her (havbad, bade o.s.v.). • Omø bl.a. har indset, at uden turister har øen ingen fremtid. Beboerne har selv investeret i en ny lystbådehavn, som selv midt i august 87 var stopfyldt (150 bådpladser) hver aften. Desuden vil dette give en arbejdsplads mere (havnefoged, rengøringspersonale) samt yderligere omsætning hos købmand, bager, gæstgivere m.v. = 4-5 arbejdspladser. • Ideen med udvidelse af lystbådehavnen er god, hvis der er et rimeligt forhold mellem udgifter og indtægter i form af afgifter ved benyttelse af havnen. • Da det kun er ca. 3 mdr. om året at havnen er fuldt belagt, vil jeg anse det for urealistisk, at få offentlige myndigheder til at støtte et sådant projekt. • Hvis havnen skal udvides er det så ikke bedst, at det bliver en forlængelse for ikke at afskære en badebro og badehus og omklædningsrum, disse ting kan vel kun placeres på vestsiden af den nuværende havn, og vandstanden bør også tages i betragtning - derfor! • 100-120 bådpladser i havnen vil sikkert være passende. • Kun en god ide med parkeringsplads bag pakhuset, hvis havnen ikke udvides som tegning. • 1. Lystbåde faciliteter, toilet, bad + div. • 2. Parkeringsplads til gæster. • 3. Lukket p-plads for r og færgepass.								• Havnen tiltrækker flere besøgende, som desværre kun er en fordel i sommerhalvåret. • Projektet vil give trække indkomst og arbejdspladser til øen i sommerhalvåret. Kunsten er at finde beskæftigelse til disse folk om vinteren. • Problem: Købmandsbutik slet ikke dimensioneret til større invasion, som bliver følgen. Ny moderne service-center bliver påkrævet (bådservice, spisested, bank, købmand, bager, post m.m.). • Eventuelt kunne ny havn med service-center placeres et andet sted for ikke at spolere nuværende miljø. • Jeg synes sæsonen for lystbåde er så kort og finder at den gamle havn passer til øens proportioner, en stor tom havn vil se sørgelig ud om vinteren. Hvem vil betale reparationer efter en eventuel is-vinter.. • Det er givet rigtigt, der er for lidt parkeringspladser i højsæsonen, men pladsen vist her vil altså komme en grusom stank af rådden tang, såfremt der ikke sørges for tilstrækkelig gennemløb under broen. • Anskaf nogle trækvogne til at transportere bagage på. • Man kunne overveje at lægge et par pontonbroer vest for badehuset. De kunne landsættes om vinteren. • Indsejlingen må ikke være til gene for færge. Dybden i havnen må ikke være under 3.0 m. • Bedre fortøjningsmuligheder i gamle							
Hvad skal vi arbejde videre med... ...for at forbedre havnen?															
1.															
2.															
3.															

Turisme - hvad skal vi arbejde videre med?

Nederst på siden kan du skrive, hvad du synes skal sættes i gang af projekter indfor gruppen TURISME
- hvad du synes er det vigtigste.

Hvad skal vi arbejde videre med...

...for at styrke Endelaves turism

1.

2.

3.

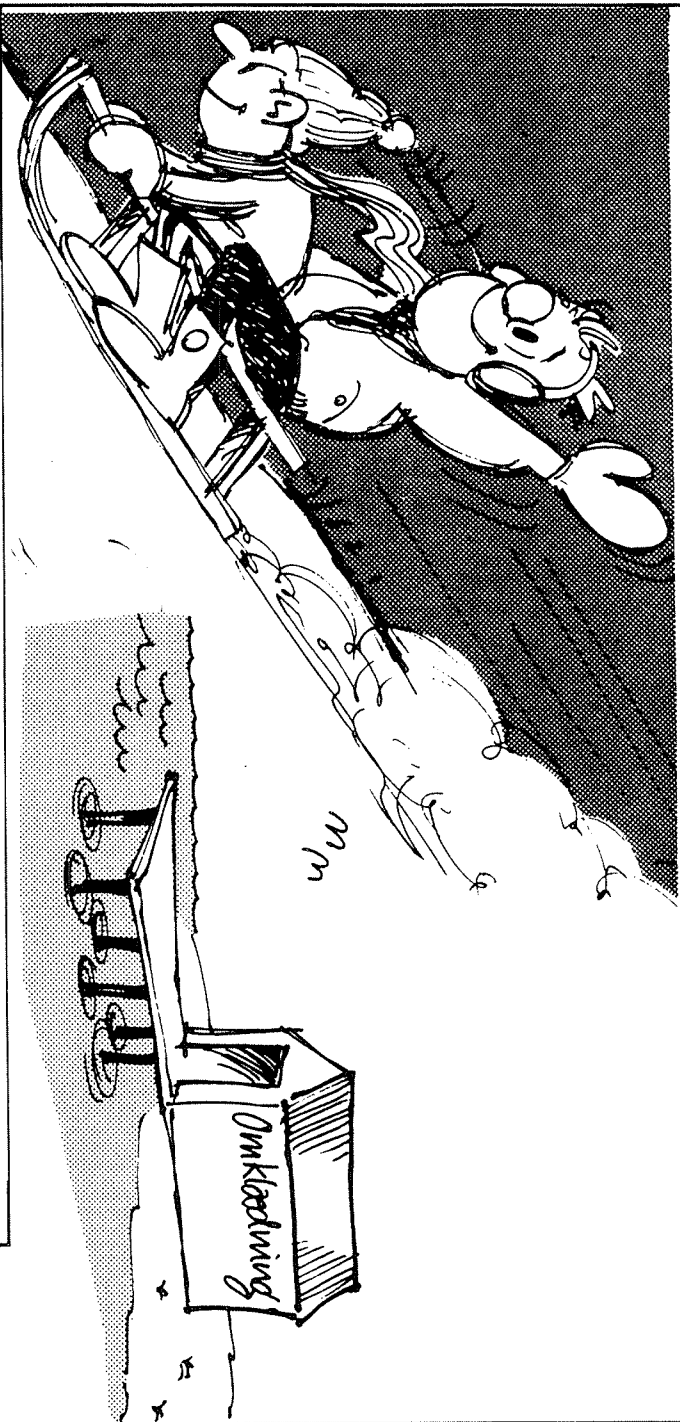
Gruppe 3: SERVICE

I denne gruppe har vi slået flere forslag sammen, der kan give en bedre service på Endelave. De fleste sytes det var en god ide at få etableret en badebro, man mange mente, at der ikke var grundlag (børn nok) for en vinterbakke.

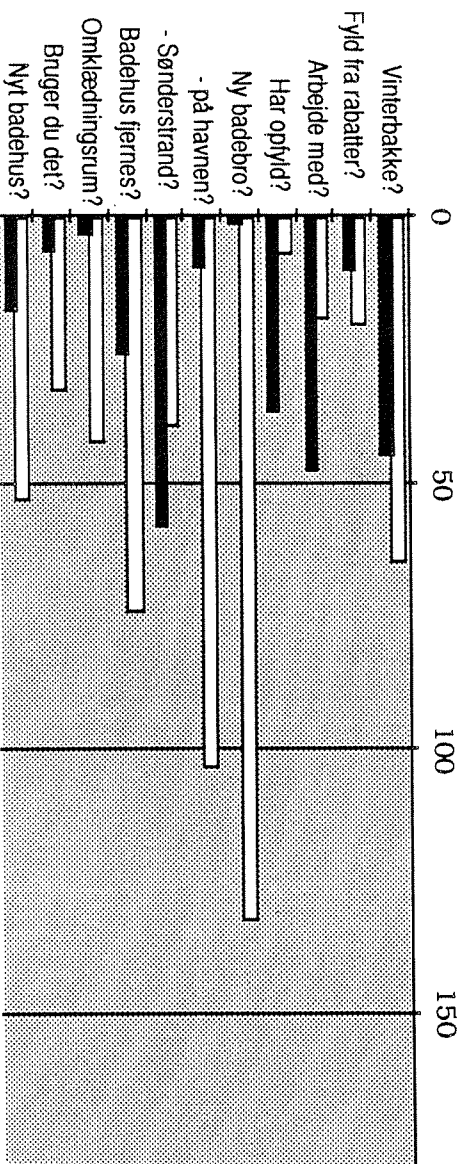
I besvarelsene var der bred enighed om, at det ville være en god ide at ansætte en altnuligmand. Men skulle det være en udefra, eller skulle det være en fastboende?

De første spørgsmål har rejst flere. Ud for de enkelte ideer og forslag kan du skrive om du er enig eller uenig. Efter hvert opslag kan du ydermere notere i hvilken rækkefølge du synes, de forskellige projekter og forslag skal realiseres.

Vi kan få bedre muligheder for at kælke og bade...

Kælkebakke og badebro

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

KÆLKEBAKKE

Endelave er en flad ø - højeste punkt er meter over havets overflade. Vi kan løbe på skøjter på de over-svømmede arealer, men vi mangler en kælke- og skibakke. "Tingbanken" ligger centralt.

I gamle dage var Tingbanken samlings-stedet.

Ved opfyldning ud mod havet, kombiner både skøjte, kælke- og skisport.

BADEBRO

Vores badebro er forsvundet med isen. Badebroen bruges meget af øens beboere og mange turister.

En badebro er meget nødvendig, da ste-ene ved havnen er meget glatte og fyldt med muslinger.

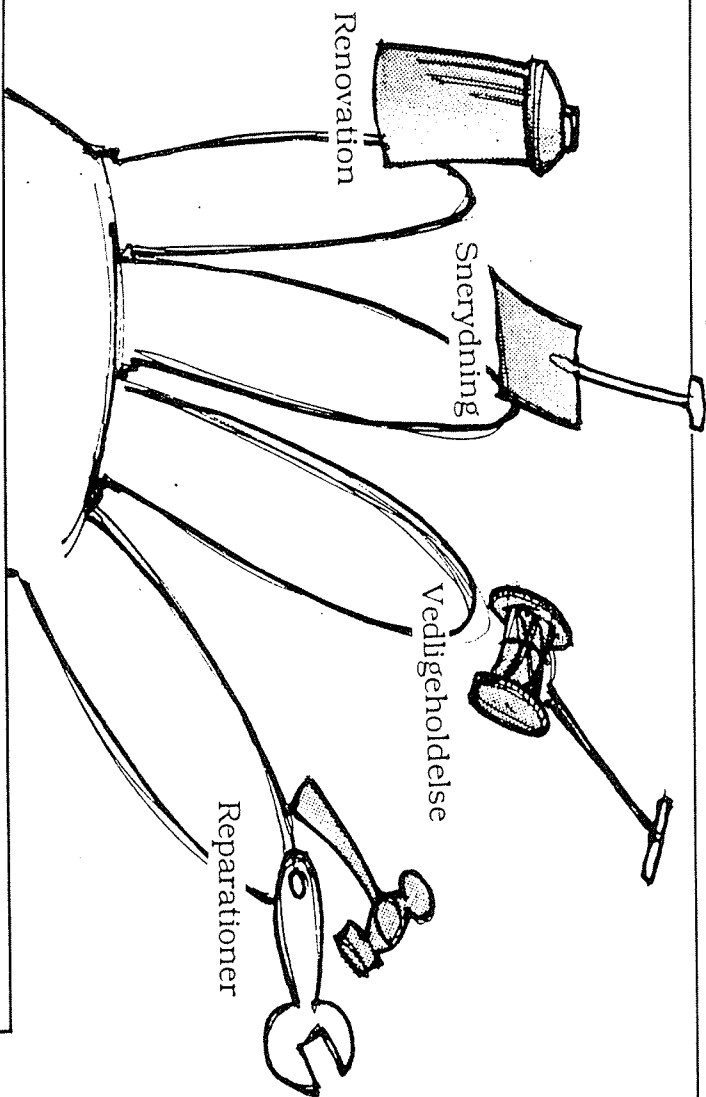
Vi tror, at der er rigtig mange, der savner badebroen og et omklædningsrum.

I det videre arbejde må der vælges mellem disse forslag. hvad synes du er vigtigst? Skriv det på næste side!

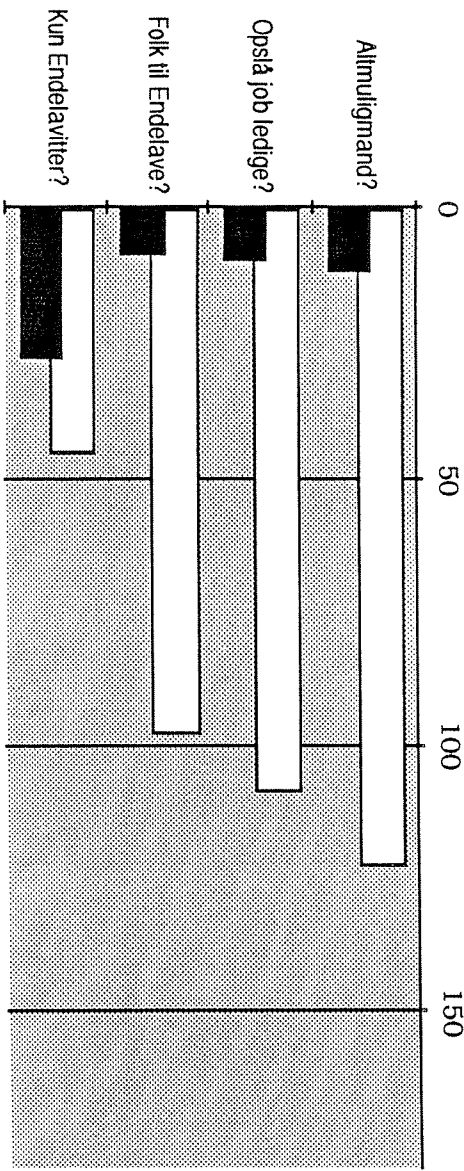
Hvordan kan vi få bedre muligheder for at kælke og bade?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG				
KÆLKEBAKKE • Bedre egnet sted: området ved Præstelvejen - hvis der graves op til kær og jorden derfra kunne bruges til kælkebakke på stedet. • Det var da godt for både børn og unge mennesker, det Vestre kær var engang den dejligste skøjtebane for de unge og børn på øen. • God idé. Der kan alle store og små møde sig om vinteren. • Bakken kunne etableres sammen med et grønt område ved tromlehuset og Østerkær. • Jord til vinterbakke fra udgravning til ny lystbådehavn. • Kælkebakken var især en god ide for 50 år siden, da der var børn på Endelave. Kan man få ideen gennemført, er der jordfyld nok ved de græder, der må sættes før beplantning. • VÅS! • En vinterbakke lyder som lidt af en parodi - i øvrigt er der for få børn, til at det kan berettige en relativ stor udgift. • Jeg tror det bliver billigere og mere interessant for børnene at købe snescooter. • Hvad er der i vejen med Sudebjerg, en herlig kælkebakke, når der er is på havet. • Kælkebakke kan nemmere og bedre etableres længere mod vest (Frank Rasmussen) hvor skrænten er højere. • Tingbakken vil muligvis ikke kunne anvendes, idet "man" eventuelt ville finde på at frede området p.g.a. beliggenhed. • Fred Tingbanken!!!						BADEBRO • En badebro er der behov for, men man må enten tage den ind om vinteren eller lave en ny hvert år. • Det ville være rat, med en ny badebro -det er farligt at bade på havnen. • Der skulle være en badebro vestrud i flugt med pakhuset. Eventuelt i forbindelse med ny lystbådehavn. • Det eksisterende badehus bør sættes i stand, samt ren -og vedligeholdes. • Der kunne eventuelt kræves et mindre entrebælt. Ja i høj grad, selv om øen er omgivet af vand på alle sider, er der jo ikke en god badestrand, så en badebro er tiltænkt. • Badebroen skal være, hvor den tidligere var placeret. • En badebro skal holdes i stand bl.a. tages ned om vinteren, således at den ikke ødelægges af isen, så den skal vel passes af en faglært eller bygges meget solid, men det skulle vel ikke være umuligt. • Vedligeholdelse og indtagning i efterår lægges under kommunal altmuligmand. • Hvis der var en badebro kunne der eventuelt etableres svømmeundervisning. • Broen kan indrettes så også mindre børn kan komme sikkert ned ad trappen - og til den anden side bygges ud til ca. 2 meter vand, så der kan springes i. • Nyt badehus ved havnen: eventuelt kan det lægges ud på pæle -f.eks. i forbindelse med ponton-anløbsbro til fritidssejlere!						• Eksisterende badehus fjernes: fornyes, forbedres. • Der mangler i høj grad redningsposter rundt om hele øen. Det mener vi på grund af den lange sejltid rundt om øen. • Badevandet må ikke forurenes af byens kloakvand. • Hvor er afløbet(-ene) fra byen? Kan de eventuelt føres længere ud? • Der skal være opsyn med de badende, så der kunne laves omklædningsrum - toiletter og kiosk på en plet af kommunens jord.			
Hvad skal vi arbejde videre med... ...kælkebakke, badebro m.m.?															
1.															
2.															
3.															

Vi kan få en altnuligmand...

Altnuligmand

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

Der er på Endelave en hel del offentlige småjobs f.eks. snerydning, renovation, sportsplads, skolepedel, losseplads, vejil batter, måleratlæsning, vedligeholdelse offentlige grøfter, de nye grønne område m.m.

I dag er alt dette spredt ud på mange hænder. Hvis man, efterhånden som jot bene blev ledige, kunne samle dem hos person, ville det skabe en arbejdsplads mere på øen.

Idéen om at få en altnuligmandstøttes € mange. Der er dog forskellige meninger om hvilke opgaver en altnuligmand (m/l skulle løse.

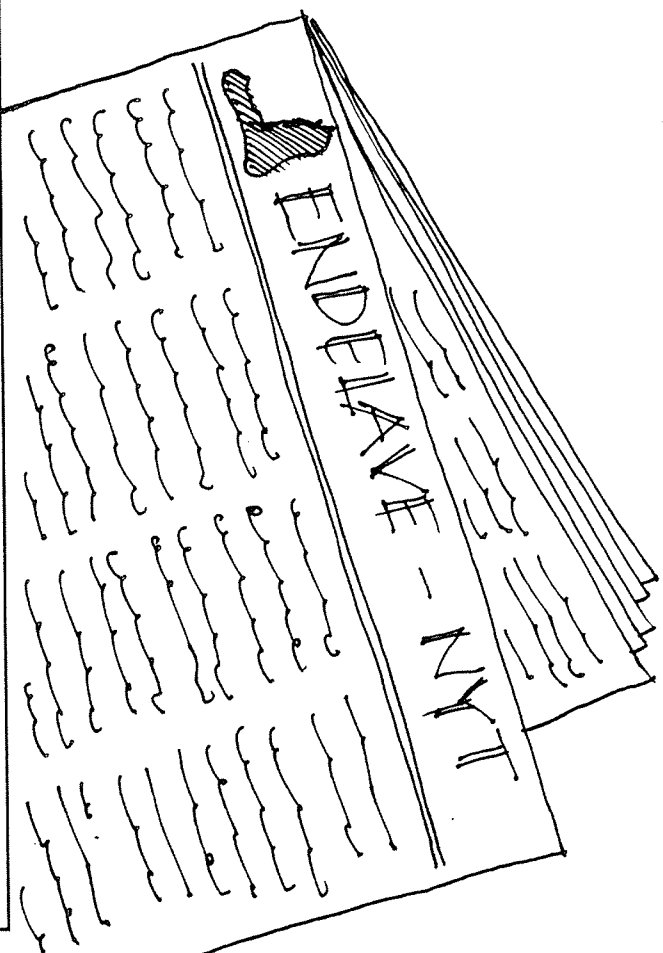
Skal der arbejdes videre med denne idé der brug for at få udpeget de opgaver, c først skal forsøges lagt sammen til en altnuligmand-stilling.

Hvad synes du der skal udføres af en altnuligmand - skriv det på næste side!

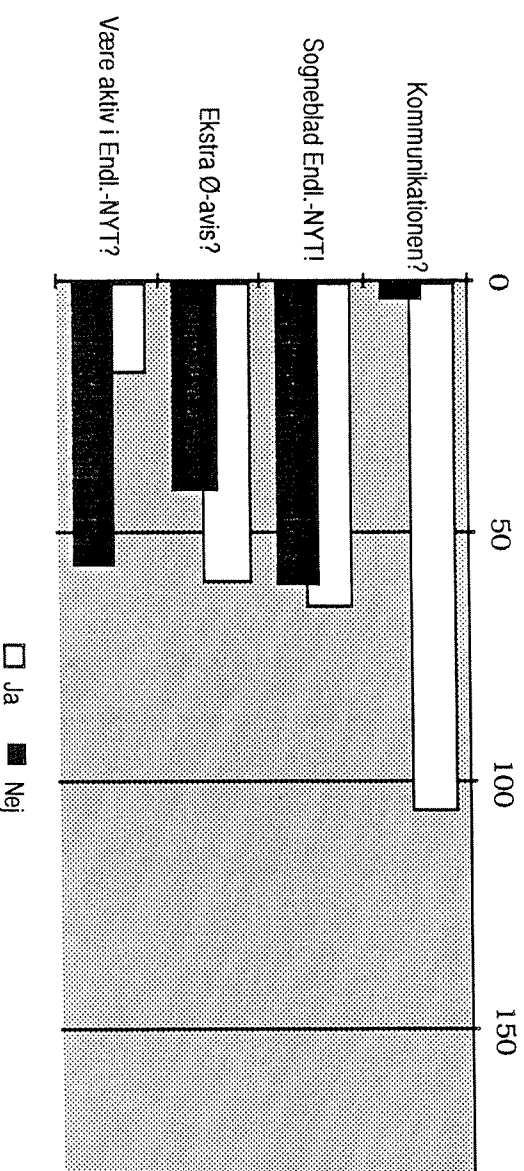
Hvordan kan vi få en altmuligmand?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• Kommunale jobs skal opslås offentligt. • Altmuligmanden skal helst komme udefra og bosætte sig på øen. • En ansøger med mindretårige børn må være at anbefale. • Alt kommunalt arbejde bør samles hos en bosiddende person. • Arbejdsopgaverne skal til et sådant job afgrænses meget entydigt af de bevilligende myndigheder. • Vedrørende besættelse af job med beboer fra øen: Det er jo netop dét, der sker nu, hvor jobbene er fordelt på flere. Det er derfor jobbene skal leveres ved "naturlig adgang". Mange herovre kan bruge et "ben" både på grund af kedsomhed og kontaktbehov og på grund af økonomi. • God ide med kommunal altmuligmand, hvis ikke alle småjobs på en hånd. • Vi syntes det er en rigtig dårlig ide med en altmuligmand. • I vil få jer en "lille konge" der selv vil bestemme - hvad og hvor der skal gøres noget. • Det er bedre, at mange tjener lidt end en tjener det hele. En mand kan desuden kun være et sted ad gangen, og der vil være mange jobs der vil skulle udføres samtidigt. • Den nuværende form har den fordel, at den beskædne indtægt ved disse småjobs, supplerer måske en mindre indtægt. • Arbejdet skal tildes nye tilflyttere til Endelave & ikke som nu fordeles mellem allerede etablerede landmænd.				• Det ville jo være godt at få flere folk til øen, men også at beskæftige dem, som allerede er her. • Selvfølgelig gælder det om at få folk til øen, men ikke på bekostning af dem, som i forvejen er her. • Altmuligmand helårsansat er meget hårdt tiltænkt på øen, da undladelse af "løse gøremål" efterlader mange skampletter på øen. F.eks. manglende vedligeholdelse af alle kommunens arealer losseplads/vejgrøfter/hjælp til enlige ved grovere arbejde. Taxakørsel for beboere samt turister o.m.a. • En hyrevogn f.eks. til og fra længen ville være en god ide. • Vi mener at beboerforeningen skal afgøre og bestemme hvem der skal anlages helst en fra øen. • Er i i besiddelse af et sådant småjob? Vil du i bekræftende fald afstå det til fordel for en eventuelt "altmuligmand" udefra?				Hvad skal vi arbejde videre med... ...at få udført af en altmuligmand? 1. 2. 3.			

Vi kan forbedre informationen mellem endelavitter og sommerhusejere ...

Endelave NYT

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

Sognebladet
Vi har på Endelave bladet "Endelave
KIRKE & SOGN".

Bladets spalter er åbne for alle -forening
grupper og enkeltpersoner.

Nyt informationsblad?
Vi har brug for at forøge og forbedre ko
munikationen mellem endelavitterne og
fritidshus-beboere samt turister m.fl.

Et nyt informationsblad "Endelave NYT"
kunne måske forbedre denne kommuni
tion...

Et andet resultat af en øget information
mellem beboere på Endelave og andre
interesserede i Endelaves udvikling kur
måske blive en forbedring af mulighede
for at realisere "Helhedsplan for Ende
lave" ...

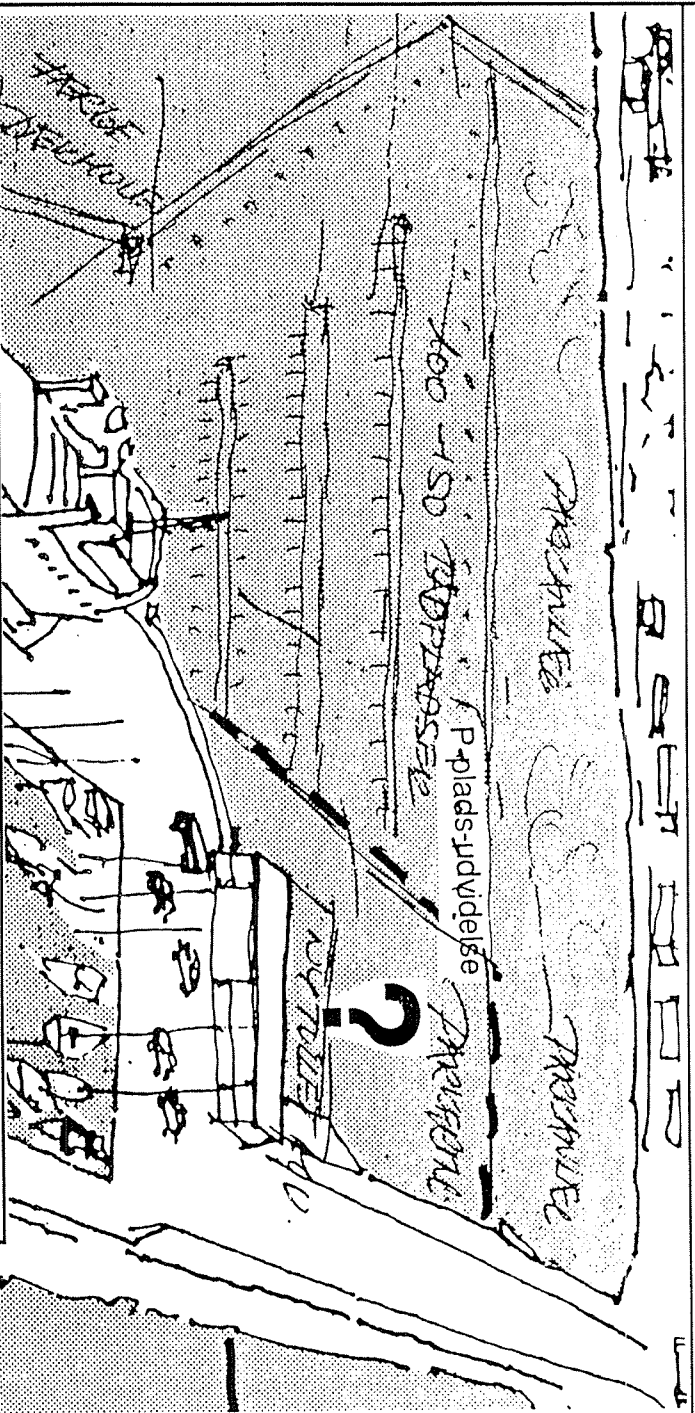
Et nyt informationsblad kunne måske d
vist laves af udenøs ejendomsbesidder

*Hvad er det vigtigst af et informations
på Endelave bringer af stof og hvordan*

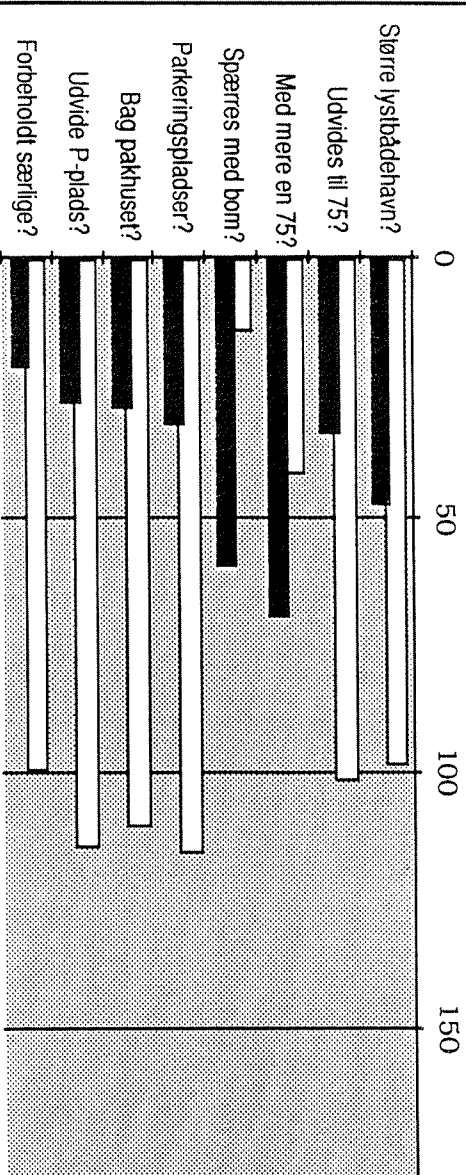
Hvordan forbedrer vi informationen mellem endelavitter og sommerhusejere?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG				
• Kan man eventuelt få tilsendt "Kirke og sogn" til sin adresse? • Er du interesseret i at abonnere på et "Endelave nyt"? • Hvor mange numre bør der udkomme om året? 2 4 6 • Hvor meget vil du betale årligt for at få tilsendt bladet til din privatadresse (også for sommerhusejere)? 50 kr 100 kr • Det var i hvert fald en god ide, om kommunikationen kunne blive lidt bedre mellem de fastboende og fritidshuseboere. • Indhold og form af Kirke & Sogn er problematisk. • Dette "Kirke og Sogn" har vi aldrig set, skønt vi kommer på øen ofte og gennem de sidste 16 år. Som fastboende campister har man jo ingen adresse på øen, men kommer jo fordi vi også holder af stedet, det ville være en nem sag at placere bladet til selvhentning hos købmanden eller på færgen. Eventuelt med abonnement til os ilandboende, så vi kan følge lidt med i hvad der sker og hvornår. • Kirkestof og kommunal information som en del af Endelave-posten. • Principielt vil det være nærliggende og "lettest" at udgive kirke+nyt sammen, men principielt skal kirken ikke have monopol på formidlingen.								• "Endelave & sogn" kirkebladet er utroligt rodet - (og af og til anstødeligt blad). Det ville være godt, om det kirkelige stof/og andre oplysninger fra øen var fordelt på to blade. • "ENDELAVE - Kirke & Sogn" kunne måske udvides med annoncerider, eller sider med f.eks. meddelelser fra beboerforeningen. • Lav informationspælene større. • Mere styr på information på havn og færgen. • Man skal kunne tegne abonnement på Ø-avisen. • Vi mener, at et eventuelt "Endelave Nyt" informationsblad skal redigeres af én fra øen, måske beboerforeningens bestyrelse. • Der sker jo ikke så meget på øen, at der kan blive stof til et blad, men der kunne muligvis gøres noget til at de "udenøs beboere" kunne få deres mening frem. • Endelave Kirke & Sogn kan godt bruges som avis. • På den betingelse, at kirken ikke får den lille plads og alt andet dominerer, ellers er det bedre at have kirkebladet for sig selv. • Beboerforeningen i samarbejde med præsten skriver Endelave nyt. • Kirkebladet skal kun omhandle kirkeligt arbejde, det er ved at blive mere sogn end kirke. Vil nogen starte en ø-avis hvor beboerne kan udtrykke sig, er det måske en god ide.							
								Hvad skal vi arbejde videre med... ...for at forbedre informationen?							
								1.							
								2.							
								3.							

Vi kan få bedre parkeringsforhold på havnen...

Havnen forbedres

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

For få parkeringspladser!

Det er meget svært at køre besøgende (med bagage osv.) til færgen om sommeren, fordi den nuværende parkeringsplads altid et fyldt op.

Anlæg af en supplerende parkeringsplac (indpumpning af sand) kunne afhjælpe dette problem.

At der er parkeringsproblemer på havne særligt om sommeren - er et problem de fleste erkender. Der er støtte til denne ic men hvordan skal der skaffes mere P-plads.

Hvor og hvordan synes du der skal arbe des videre for at afhjælpe parkeringsproblemet?

Hvordan kan vi få bedre parkeringsforhold på havnen?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• Telefonboks på havnen? • Ideerne er blændende gode - MEN - hvem skal betale? • P-plads-udvidelsen er jo nok den mest realistiske - udvidelsen vil nok tjene hvad effektiviteten af havnedriften angår. • Vi syntes det er noget roderi, når færger lægger til og afgår, - det er besværligt for færgetarten og havnebetjeningen, at klare driften ved spidsbelastninger. • Udvidelsen af lystbådehavnen koster jo - Har man beregnet udvidelsesudgifterne i forhold til lejendtægterne - prøv det! (ellers en god ide). • Herunder udvidelse af campingfaciliteterne og eventuel etablering af badesed/-bro. • Den nuværende sikkerhed på havnen er under al kritik, så en udvidelse bag pakhuset bør startes hurtigst muligt. En eventuel industri vil også kræve bedre havneforhold. • Der skulle laves passagerrampe, så passagererne ikke kom over vogndækket på færger. • En udvidet havneplads kunne også bruges til restaurant, musiktribune m.v. • Endvidere bør der laves en regulær badeanstalt for enden af molen. • P-plads-udvidelse mod øst/vest skal være en kombineret P-plads og græsområde for tilgning af vindsurfer. Selvtølgelig med tydelig afmærkning af, hvad der er p-plads og hvad der er "friareal".				• Vedrørende parkeringspladser: Afhængig af økonomien. En havneudvidelse bør prioriteres højest. • Til- og frakørselsforhold til færger er for trænge på pladsen foran pakhuset. De bør i forbindelse P-plads udvidelsen ændres som vist på tegningen. • P-plads-udvidelse er der behov for. • Ud over P-plads kunne der godt være brug for et opholdsareal på havnen, hvor f.eks. børn kunne opholde sig sikkert. Der er mange børn på lystbådene. • Vi synes en legeplads kunne placeres bag pakhuset. • Dårlig ide! Det gælder ikke om, at alt skal være større på Endelave.							

Service - hvad skal vi arbejde videre med?

Der er ikke muligheder for at realisere alle forslagene om bedre service. Det er derfor vigtigt at du vurderer, hvad du synes, er det vigtigste. Nederst på denne side er der afsat plads til, at du kan prioritere, hvad du synes, der skal arbejdes videre med.

*Hvad skal vi arbejde videre med...
...for at styrke Endelaves service*

1.

2.

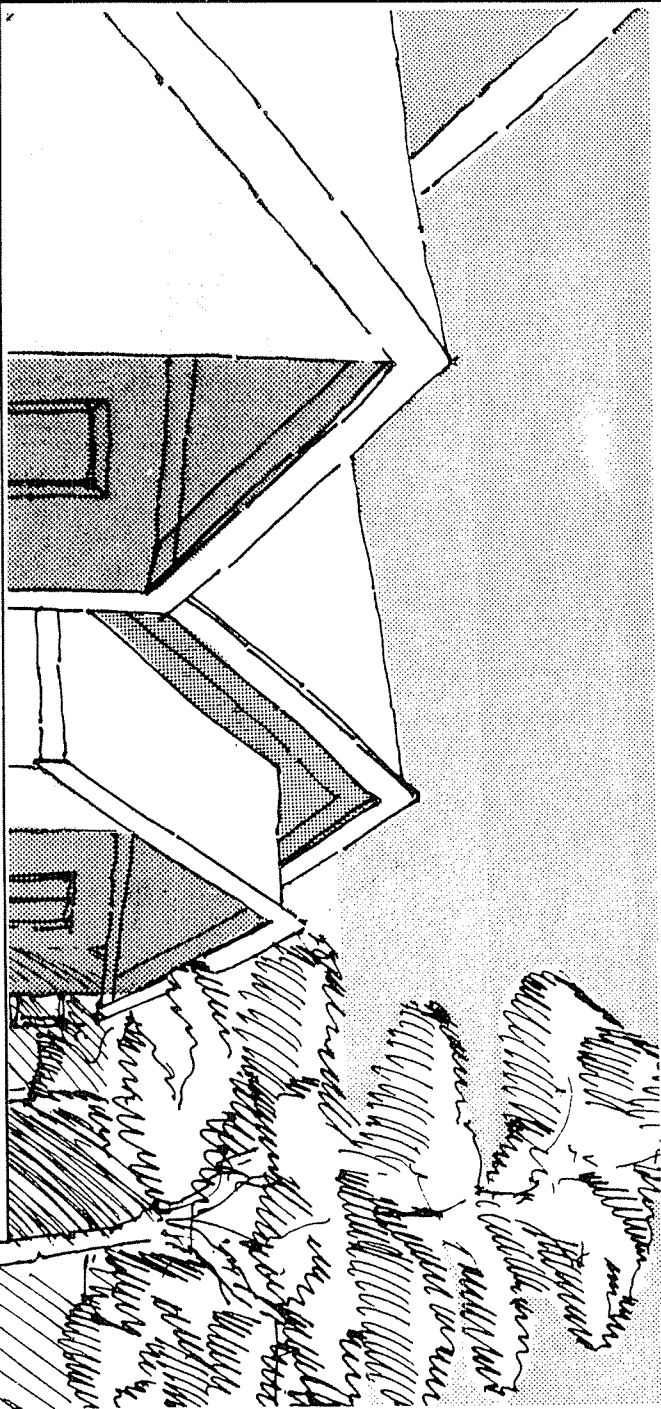
3.

Gruppe 4: BOLIGER OG BYGNINGER PÅ ENDELAVE

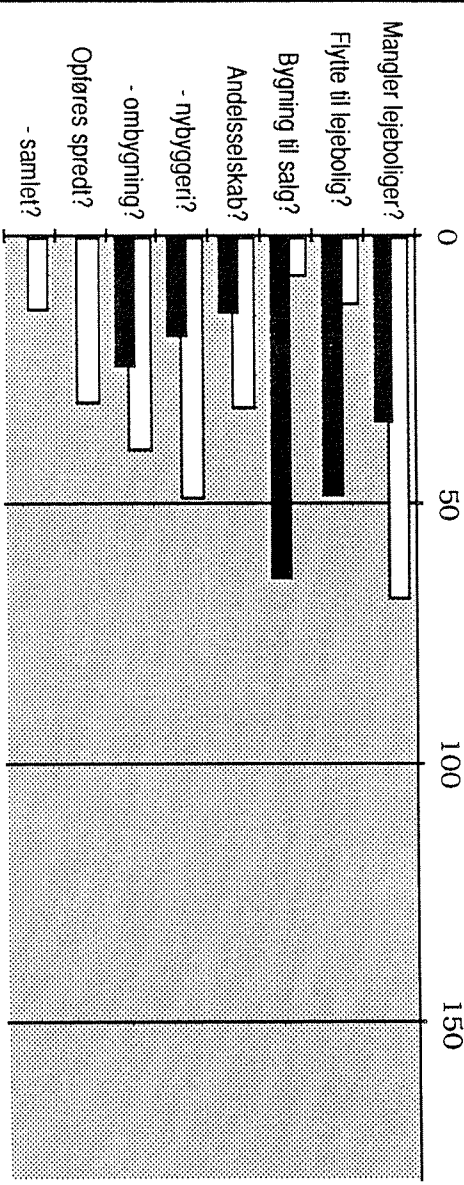
Besvarelsene tyder på, at der ville være en interesse for at etablere både lejeboliger og ældrecenter. En ny scene og ungdomslokaler, er der også mange, der har haft en mening om. Men hvad er der mulighed for at realisere? Der har i besvarelsene af den første arbejdsbog været en del forslag og ideer om etablering af lejrskoler, efterskoler, højskoler o.lign. Disse ideer er alle taget med i et nyt opslag.

Hvad er vigtigst for dig at få realiseret? Kommentér forslagene og idéerne og prioriter rækkefølgen efter hvert opslag.

Vi kan få lejeboliger på Endelave...

Lejeboliger

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

Personer, der ønsker at flytte til en ø, er ikke altid så sikre på beslutningen, at de investere mange penge i køb af en bolig

Boligtjenestens register (under Ø-sam-menslutningen) viser, at mange, der har meldt sig som interesserede i en ø-bolig kun er interesserede i lejeboliger.

Ved at leje en bolig kan man afprøve om ø/Endelave er et reelt boønske.

Beslutningen bliver mindre forpligtende.

Lejeboliger kan optøres:

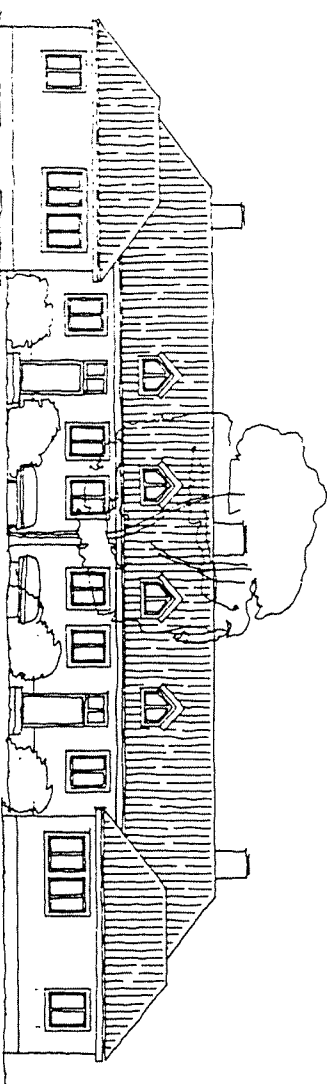
- som samlet ny bebyggelse
- som spredt ny bebyggelse
- i forskellig størrelse/boligtype
- med flere beilgenheder
- eller indrettes i eksisterende bygning

Hvordan synes du, det sker bedst?
- og hvad skal ske

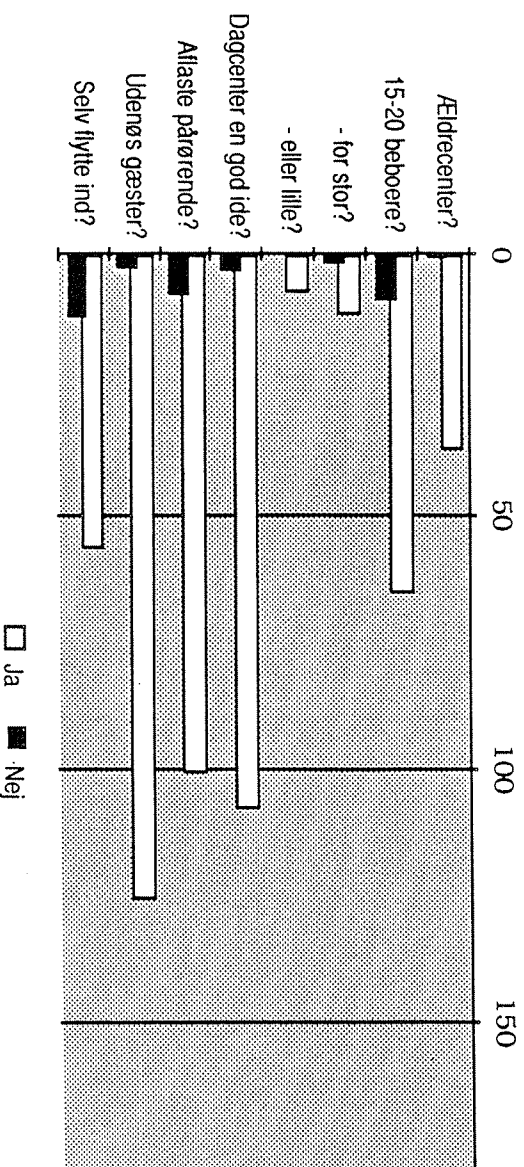
Hvordan kan vi få lejeboliger på Endelave?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• Er der nok arbejdskraft på øen? Hvis ikke: Hvor skal nye tilflyttere bo? • Lejeboliger bør optøres centralt i forhold til byen. Byen som helhed bør styrkes, ikke som det sker i øjeblikket ved påklistring af hus på hus ved udkanten af byen. • En større sag må man sige, men jeg tror, der er muligheder i den. Det er min overbevisning, at den tid kommer, hvor det vil være endog særdeles attraktivt at være bosat på vore mindre (fredelige) øer. Endelave har en chance! • I forlængelse af byzonen. • Eventuelle lejeboliger skal placeres ved den vestlige ende af øen (byen). • Små gode leje-/andelsboliger ville attraktive f. eks. for efterlønsmodtagere. Eventuelt leje af eksisterende stuehuse fra nedlagte landbrug. • Der må være en del tomme stuehuse på gårdene, som kan anvendes til lejeboliger (eventuelt efter istandsættelse). • Det er udmærket med lejeboliger, men måske skulle der være arbejde først, og indtil videre leje de ledige boliger ud. • Udlejningsboliger kunne f. eks. ligge et af de 3 steder, hvor ældrecenteret ikke placeres. Kun hvis der er behov for flere hel-årslejeboliger. • Kunne måske sambygges med et mindre antal ferieboliger/eksempelvis beliggende omkring plejecenteret. • Endelave By er landsby og skal vedblive at være det uden karrébyggeelse.				• Hvis et boligselskab kunne blive en forretning, der hviler i sig selv, ville det være bedst.				Hvad skal vi arbejde videre med... ...for at få lejeboliger på Endelave? 1. 2. 3.			

Vi kan få ældreboliger på Endelave...

Ældrecenter

☐ Ja ☒ Nej

INFORMATION

Et "ældrecenter" giver mulighed for, at ældre med plejehjemsbehov (i kortere eller længe tid) kan blive på Endelave. Kontakt med pårørende er særlig vigtig for gamle syge mennesker. Øns hjemmehjælp eller ældre kan også benytte centrets eventuelle terapilokaler o.s.v.

Til centret knyttes en minibus, der skal transportere øns hjemmehjælp til og fra centret samt fungere som inden- og uden "turistbus" for de ældre. Minibussen skal kunne transportere kørestole.

Centret kan benyttes til midlertidigt ophold for plejehjælp og øns, hvis pårørende derved aflastes.

Centret kan benyttes til rekreation/afslapning for pensionister fra kommune eller amt. Schleroseforeningen har vist interesse herfor.

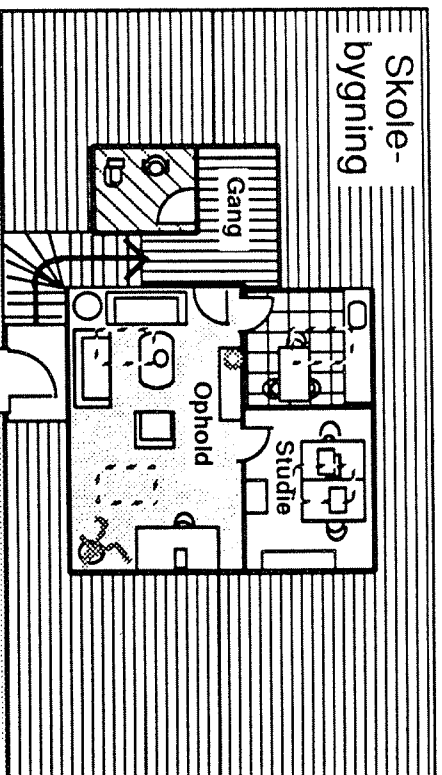
Der kan være køkken eller tekøkken i centret. Hvis mad laves på gæstgiveriet skal køkkenetableringsudgifter.

Skal der arbejdes videre med at forsøge etablere et ældrecenter - og hvilke dele er vigtig

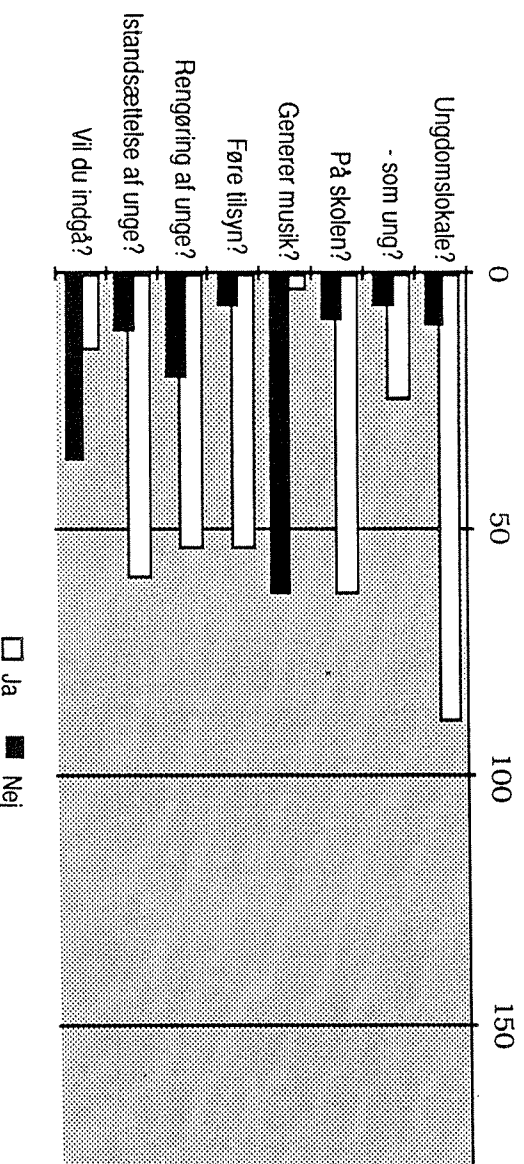
Hvordan kan vi få ældreboliger på Endelave?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• Nyt placeringsforslag: Gutter's mark. • Kursusvirksomhed? • En god og menneskelig ide! • Se at komme i gang. • Man kan vel lave et center for børn, unge og ældre og handicappede samme sted. • Måske var det gamle mejeri egnet til for-målet efter en vis ombygning. • Det er nok for stort og dyrt et projekt at bygge. Køb "Den gamle smedie" og ind-ret de to bygninger til de få ældre. • Der er lejlighed ovenpå, for de der skal ansættes på et ældrecenter, det var jo ideelt med et bestyrerpar for at få flere til øen og der skal hjælpe til, de kunne eventuelt rejse frem og tilbage på deltid. • God ide med mad fra gæstgiveriet. • Læge, sygeplejerske og hjemmehjælp bevares som nu, så det bliver frivilligt om man vil bo hjemme eller på plejehjem. • En placering ved offentlig vej kunne måske være ønskelig, da mange ældre gerne vil følge trafikken. • Køkken på centret og eventuel madud-bringing derfra, det giver flere arbejds-pladser og virker mere hjemligt. • Havet har altid spillet en stor rolle for endelavitter, og de ældre skal ikke gem-mes væk bag byen uden havudsigt. • Grunden ved Sdr. Mølle over for Helene Christensen eventuelt lige øst for byen. • Er det de ældre der tænkes på, eller er det særinteresser. • Jeg ville ikke bo i et ældrecenter på øen. • Behovet vil aldrig blive ret stort men på et lille plan til nogle få personer.				• Ja! Vi flytter ind når vi blir gamle... • Ældrecenter er for lille. • Beskyttede boliger. • Forslag: integreret aflastingsø for AIDS-ramte/alkohol-ramte/gamle og børn. • Jo! - de gamle skal blive på øen, men tag ikke initiativet og selvopholdelsesdriften og deres køkken fra dem eller os. • Ingen flytter vel på plejehjem uden at være "tvungen" til det af forholdene. Jeg mener det er bedst at blive i eget hjem så længe som muligt, hvis man dér kan blive hjulpet af hjemmehj., sygeplejerske. • Vi tror at behovet for et ældrecenter er langt større end det umiddelbart synes, ideen er meget god, er realiserbar, og vil blive en stor succes. • Dette tiltag bør have første prioritet. Det tilgodeser et påkrævet menneskeligt og socialt anliggende, mulighed for arbejds-pladser både under opførelsen og sene-re ved driften. • Centret bør også kunne benyttes som rekreation for ikke-pensionister. • Ældrecenteret kunne være attraktivt for folk med en vis tilknytning til øen. • Det er svært at blive gammel og så at skulle bort fra øen. • Ældrecenteret bør kombineres med et reconvalacent/genoptræningscenter. • Madudbringning - til hjemmeboende. • Svagelige, uden behov for plejehjem. • Der skal være udsigt til hav og landskab. • Jeg ønsker at bo på Endelave, når jeg bliver ældre og er uafhængig af arbejde.				• Ideen om at bruge ældrecenteret til re-convalacent er god. Centret bør dimen-sioneres herefter. • Et ældrecenter vil begribeligvis være ønskeligt, men projektet vil næppe være realiserbart af økonomiske grunde for nuværende. • Et ældrecenter skal kunne bruges at udenøs. - med plads 15-20 foreståede. • Begynd dog i det små med enkelte spredte bebyggelser som ikke får kar-akter af institution.			
Hvad skal vi arbejde videre med... ...så ældre kan blive på Endelave?											
1.											
2.											
3.											

Vi kan få et sted til de unge på og fra Endelave...

Ungdomslokale

INFORMATION

Et "ungdomslokale" kunne etableres for øens ungdom i skolens forbygning (tag tagen).

Ungdommen mangler et samlingssted. Vil gerne holde kontakten med Endelave familien ved lige, men har brug for at mødes "udenfor familiens beskyttende vinger".

De foreslåede lokaler står i dag ubenyttet hen. Der mangler kun installation af var lys og varme.

De unge er sikkert selv villige til at lægge hovedparten af den nødvendige arbejds sats i en ombygning.

Behovet for et lokale til unge med rod i Endelave støttes af mange.

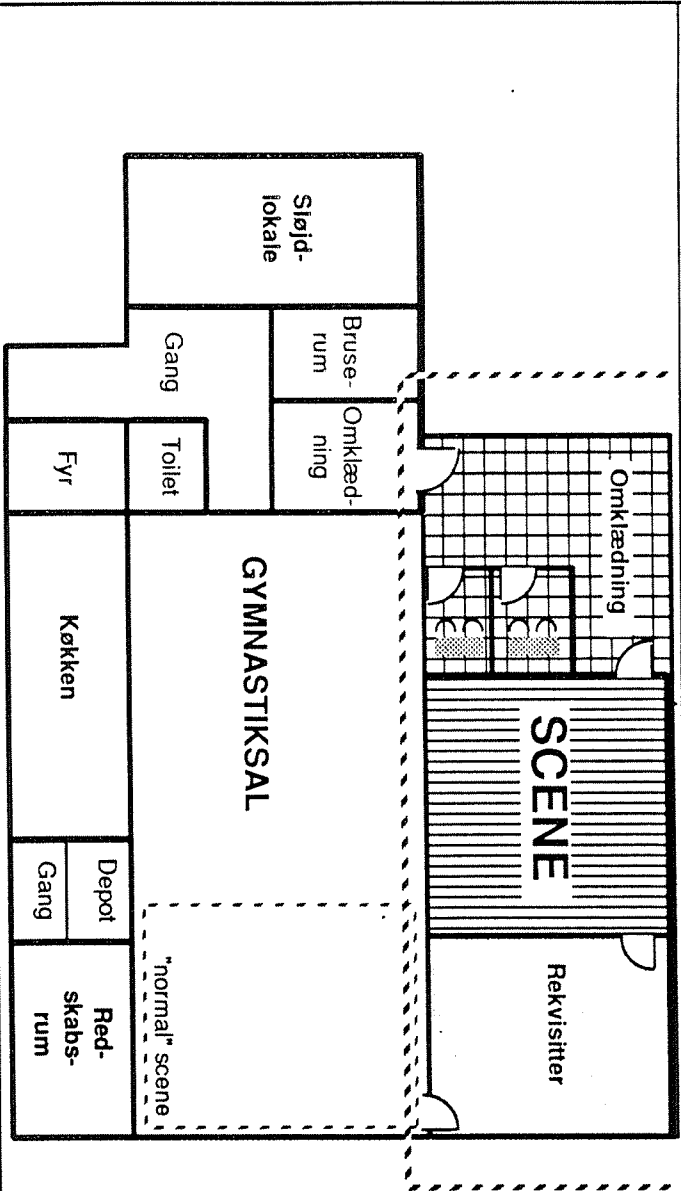
der arbejdes videre med idéen, er der t for at du tager stilling til, hvad der er vig at arbejde videre med...

- skriv din kommentar på næste

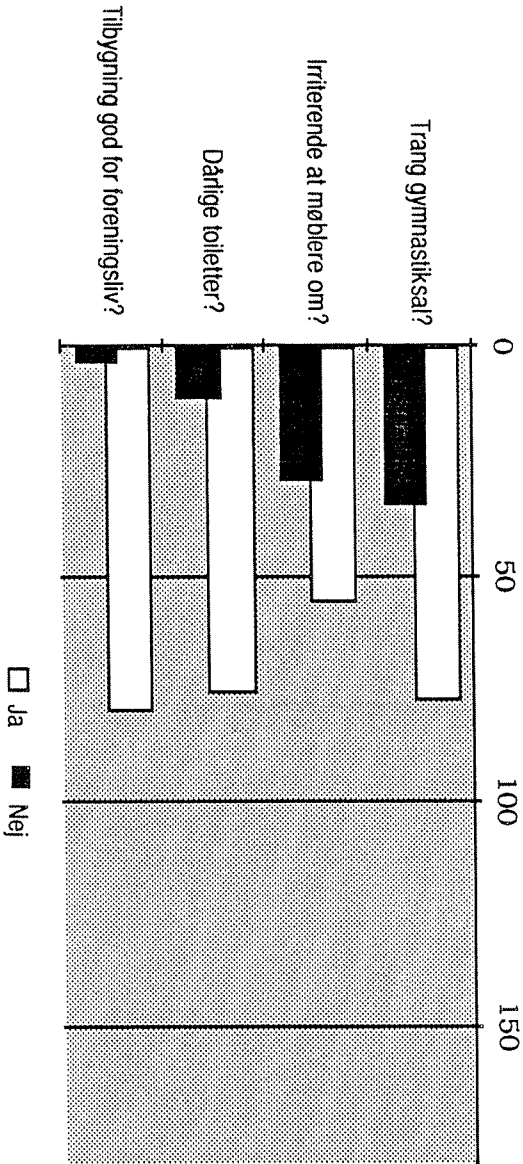
Hvordan kan vi få et sted til de unge på og fra Endelave?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG
• Hvorfor er det ikke allerede etableret, når man har lokalene? • Istandsstøtelse muligvis med hjælp fra forældre. Der kunne ovenpå gamle skolebygning indrettes rum til billard, bordtennis, bobsplil og lignende. • Der findes vel ikke ret mange unge på øen af samme grund som på andre små øer, at der ingen fremtidsmuligheder er for de unge, de kan ingen uddannelse få, så der kan vel kun blive tale om et sted, hvor de unge kan mødes når de er hjemme på ferie, men det var udmærket at have til billard og andet end øldrikkeri. • Ja, skolens tagetage var nok god til sunde og bedre interesser, end der findes nu! For eksempel bordtennis, billard, video eller litterære interesser, men hvor mange unge drejer det sig om? • Er der ret mange om vinteren? • Hvorfor kun øens ungdom? Mine store børn nyder at tale med de "indfødte" (12-19år). • Spørg først de unge, det er dem, der skal bruge projektet. • Lad de unge stå for så meget som muligt! • Ideen med et ungdomslokale er udmærket, dog tror vi det vil blive benyttet meget lidt. • Voksentsyn er en forudsætning for etablering af et ungdomslokale. • Dette område hører naturligt sammen med "Kulturcenteret" side 38-39. • Der skal ansættes en leder.				• Er der så meget brug for et ungdomslokal? • En ungdomsafdeling af beboerforeningen. • Men hvor er de unge? Der er to som er startet i Dagnæs i år, og to der er rejst til skoler på fastlandet. • Produktionslokalet i det gamle mejeri kunne anvendes som aktivitetsrum for ungdommen. • Selve beboelsesbygningen kunne omdannes til vandrehjem. • Missionshuset. Lokaler på skolen kan lejes ud eventuelt. • Der bør føres tilsyn med de unge af andre unge på 25-30 år.				Hvad skal vi arbejde videre med... ...for kontakten med de unge? 1. 2. 3.			

Vi kan få en bedre scene på Endelave...

Ny scene i gymnastiksal

INFORMATION

Gymnastiksalen er for lille!

Vi har brug for en scenetilbygning til dille tant, skolekomedie, koncert, spejderjuleforedrag og meget, meget andet... I tilfælde af dilettant og skolekomedie op tager den nuværende scene-opstilling 1/ af gymnastiksalen i 2-3 måneder.

Dette er utilfredsstillende, da der i den periode ikke er plads til diverse sportsaktiviteter m.m.

Måske ville nogen tage initiativ til at lave sommerrevy på Endelave?

Skal der arbejdes videre med idéen om ny scene?

Hvad er det vigtigste scenen skal kunne

-skri dine kommentarer på næste

Hvordan kan vi få en bedre scene på Endelave?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		☐ ENIG ☐ UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1	☐ ENIG ☐ UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1	☐ ENIG ☐ UENIG
• Skitsen virker gennemtænkt. • En tilbygning til gymnastiksalen vil altid være et gode i et lille samfund. • En udsmykning af den eksisterende gymnastiksal kan gøre rummet lidt hyggeligere. • Der burde være en svømmehal ved gymnastiksalen samt et kondirum og en sauna. • Filmforevisning - også biografilm - det en god ide! • Kunne måske sambygges med et mindre antal ferieboliger/eksempelvis beliggende omkring plejecenteret. • Er den nuværende gymnastiksal ikke stor nok til det, den bruges til, efter de forhold, og det der kan bydes på, behøves der vist ingen udvidelse. • Investeringerne omfang i forhold til udnyttelsesgraden bør overvejes nøje! • Da gymnastiksalen blev bygget var vi ca. 400-500 beboere. Da var den stor nok. Nu er vi 160 beboere, og nu er den for lille. Kan man da forstå det? • Ønsket synes igen på baggrund af elev- og folketal luksuspræget. • Det er for sjældent der er brug for den i forhold til udgiften.					1. 2. 3.	☐ ENIG ☐ UENIG
Hvad skal vi arbejde videre med... ...for at forbedre sceneforholdene?						☐ ENIG ☐ UENIG

Vi kan få en efterskole på Endelave...

INFORMATION

På flere øer er der startet efterskoler, va det ønskeligt på Endelave?

Hvilke bygninger/byggegrunde ville være velegnet til en efterkole på Endelave?

Louisenlund bliver i øjeblikket brugt til le skoler, kurser og lignende.

Efter en ombygning ville flere grupper en tuelt være interesseret i at bruge stedet. Der er også placeret både behandlings-rekreatiionshjem på flere øer.

Der er muligheder for på Endelave at tilbyde for eksempel Schleroseforeningen sket) et område, der kunne bebygges?

Er der andre lignende muligheder?

Skal vi arbejde videre med dette emne?

Hvordan kan vi få en efterskole på Endelave?

KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG	KOMMENTARER - FRA ARBEJDSBOG 1		ENIG	UENIG			
								1.						
								2.						
								3.						
								Hvad skal vi arbejde videre med... ...for undervisningsophold på øen						

Bygninger og boliger- hvad skal vi arbejde videre med?

Hvad skal der arbejdes videre med af forslag i gruppen om bygninger og boliger på Endelave?

Lav din egen prioritering og få indflydelse. Nederst på siden er der plads til at skrive, hvad du synes er det vigtigste at få gennemført.

Hvad skal vi arbejde videre med...

...for at forbedre Endelaves bygninger og bolige

1.

2.

3.